

A Magyarországi Református Egyház
éves jelentése

2011

az Önkéntesség
Éve

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ, 2011

- 1 A Zsinat Elnökségének köszöntője
    - Bölcskei Gusztáv köszöntője
    - Huszár Pál köszöntője
  - 5 A Zsinat munkája 2011-ben
  - 9 Főbb események 2011-ben
  - 15 Ökumenikus közösségünk
  - 19 Az állam és egyház kapcsolata
    - Az MRE és az új egyházi törvény
  - 25 Kapcsolatok a Kárpát-medencén innen és túl
    - Magyar Reformátusok Hatodik Világtalálkozója
  - 33 Testvéregyházi kapcsolatok
    - Partneregyházak
    - Testvéregyházaink zsinatai
    - Egyházi szervezetek
    - Diaszpóra
  - 43 EU-elnökség, 2011 – református szemszögből
  - 47 2011, az Önkéntesség Éve
  - 49 A Magyarországi Református Egyház missziós munkája
  - 59 Szeretetszolgálatunk
    - Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ)
    - Önkéntes Diakóniai Év Programiroda (ÖDE)
  - 63 Egészségügyi szolgálatunk
  - 65 Fiatalok egyháza
    - Csillagpont 2011
  - 71 Oktatás
    - Közoktatás
    - Felsőoktatás
  - 79 Egyházi fejlesztések, pályázatok
  - 83 A Magyarországi Református Egyház élete számokban
-

A Zsinat Elnökségének köszöntője

*„Tehát Krisztusért járva követségben,
mintha Isten kérne általunk: Krisztusért
kérünk, béküljete meg Istennel!”
(2Kor 5,20)*

Krisztusért követségben

A Magyarországi Református Egyház Zsinata hatéves ciklusokban, közösen elfogadott munkaterv alapján végzi szolgálatát. 2011-ben, az aktuális ciklus félidejéhez érve közösségünk számára jó alkalom nyílt a számvetésre.

A Magyarországi Református Egyház 2011. évi mottója „Krisztusért követségben”. Ez a bibliai sor kifejezi az egyház munkájának szereposztását: van egy *küldő*, egy *küldött*, illetve egy *címzett*. A küldő magától értetődően Isten: Ő az, aki megteremti, elvégzi és kíséri az egész folyamatot. A *küldött*, a követ maga az egyház, a *címzett* pedig – hogy egy mai kommunikációs kifejezést használjunk – a célcsoport: a jelenkor, az ember, a magyar társadalom, az európai közösség és a globális kihívásokkal küzdő világ.

A 2011-ben elindított egyházi önvizsgálat és számvetés során arra kerestük a választ, hogy a „Krisztusért követségben” fősorban élénk tároló, Istentől emberig ívelő folyamat vajon megfelelően működik-e. Tisztázottak-e a szerepek, nem akad-e meg valahol a kommunikáció? Mert ha a *küldő*, a *küldött* és a *címzett* személye, szerepe közül egy is hibás értelmezést kap, célt téveszt az egész folyamat. Ha az egyház nem szolgálja Isten Krisztusban aláhajló, minden embert és az egész teremtett világot megváltó, felemelő kegyelmét, elveszti az őt *küldő* megbízását. Ha az egyház világnézeti ultimátumokat fogalmaz meg és képvisel, illetve ha küldetése nem az Istennel való megbékélésre hívó csendes, de határozott jelenlét, elveszti küldetésének eredeti értelmét. Végül, ha az egyház nem érti korát, a *címzettet*, nem látja az embert a társadalmi jelenségek mögött, nem ragad meg minden eszközt, hogy megszólaltassa az evangélium üzenetét, elvesz a lényeg. Az egyház szolgálata tele van buktatókkal, léte egyáltalán nem szükségszerű. Valóban csodálatos dolog, ha minden szereplő átéli, átérzi, megérti: az egyházban, az egyházzal ugyanaz a mindenható Isten cselekszik, aki a megfeszített és feltámadott Krisztusban megbékélt ezzel az elveszett világgal.

2011-ben az egyházi identitás kérdése, illetve a társadalom jobb megértésének kihívása foglalkoztatta a református közösséget. Fontosnak tartottuk, hogy mindenekelőtt önmagunkra, vagyis az egyház önmeghatározásának a kérdéseire tekintsünk és azokat küldetésünk sikerének érdekében minél hamarabb tisztázzuk. De legalább annyira hangsúlyos volt a társadalmi szolgálat vizsgálata, amely konkrétan azokhoz kapcsolódik, akikhez küldetünk. Az önvizsgálat ugyanakkor nem

csak elméleti tisztázást jelentett a Magyarországi Református Egyház munkájában, egyházi programjaink témaválasztásában is kifejeződik. Arra törekedtünk, hogy az egész közösséget érintő identitáskérdések, céliránykeresés a gyülekezetek kisközösségeiben is megjelenjen.

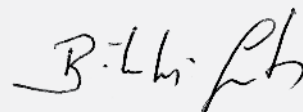
A Magyarországi Református Egyház Zsinata ebben az évben új formában, egy műhelyjellegű tematikus ülésen vitatta meg az egyházunk előtt álló kihívásokat, illetve kereste az ezekre adható gyakorlati válaszokat. A tematikus ülés szakmai háttérül szolgáló szociológiai kutatási anyagok nagyon komoly társadalmi, gazdasági kihívásokra világítottak rá, ami alapján minden résztvevő számára egyértelművé vált: egyházunknak stratégiai gondolkodásra van szüksége a misszió, az egyházi szolgálat, az egyházkormányzás és a finanszírozás területén. Nagy erőt adhat ehhez a munkához, hogy egyházunk 2011-ben is több fontos, stratégiai területen jelenhetett meg Krisztus követeként Magyarországon és a világban.

Megannyi, hagyományosnak mondható református kezdeményezés kapott megerősítést, illetve sok új lehetőségnek örülhettünk együtt 2011-ben. Ezek közül hadd emeljem ki a Csillagpontot, egyházunk hivatalos ifjúsági fesztiválját. Ennek sikerességéről nemcsak a résztvevő fiatalok számának folyamatos emelkedése, az egyre professzionálisabb szervezés tanúskodik, hanem az is, hogy a rendezvény a Kárpát-medencei, sőt a nemzetközi református egység szolgálatával, a missziói munka megerősítésével, az ifjúságnevelés valóban korszerű formáinak kidolgozásával Krisztusért való követségünk egyik legfontosabb támaszává vált az elmúlt évek során. 2011-ben egyházunk új területeken is kipróbálhatta magát. Ilyen volt rögtön az első félév, amikor az EU soros elnöki tisztét betöltő Magyarország képviselőjeként az egyházak és egyházi szervezetek párbeszédében, számos nemzetközi tárgyaláson, egyeztetésen és partnertalálkozón volt alkalmunk kifejezni elképzeléseinket, illetve bemutatni felajánlásainkat az Európai Unió működésének támogatásával kapcsolatban. Szintén izgalmas és felemelő nemzetközi vonatkozású esemény volt,

amikor az őszi zsinaton létrejöhetett egy új testvéregyházi megállapodás egy távoli református közösséggel, a Dél-afrikai Holland Református Egyházzal (DRC). A hatalmas földrajzi távolság mostantól szoros testvéri közelséggel, szinte egységgel párosul, hiszen a két egyház kölcsönösen elismeri egymás egyháztagságát, illetve teljes úrasztali és szószéki közösséget teremtett egymással.

Már a soros magyar elnökség munkatervének is meghatározó témája volt a romastratégia kérdése. Ehhez kapcsolódva, de már a magyar társadalom szolgálatában betöltött követségünkről szólva, hálás szívvel emelem ki a Wáli István Református Cigány Szakkollégium elindulását. Ez a műhely amellet, hogy egy példamutató ökumenikus együttműködés, a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat tagja, mind közismereti, társadalomtudományi, mind pedig spirituális területen olyan egyedi, átgondolt képzési rendszerrel kívánja elindítani a jövő cigány értelmiségeit, ami reménységet adhat a magyarországi cigányság helyzetének lassú, de valós jobbra fordulására.

Meggyőződésem, hogy a 2011-ben tett erőfeszítéseink, önvizsgálatunk és iránykeresésünk egy élő és hatni tudó közösség felelősségtudatából fakadnak. Azt gondolom, jó dolog, ha az egyház mozgásban van. Ha nem veszi körbe magát jól őrzött határokkal, hanem hitéből táplálkozó hivatását az emberek között végzi, ott keresi szolgálatát. Mert követségünk célja, végállomása az ember. Krisztusért követségben járva egyházunk hiteles példát adhat az egész társadalomnak arra, hogy a megbékéléshez, a meglévő egyéni, társadalmi, gazdasági feszültségek és kihívások kezeléséhez, az elérhető jövő megragadásához „határátlépésre”, határátlépő közösségekre van szükség. Olyan közösségekre, akik követik annak az Úrnak akaratát, aki átlépett minden ismert és ismeretlen határt azért, hogy gyermekei lehessünk. Kívánom és kérem, Isten tegyen minket személyenként és közösségben is ilyen határátlépő követekké, tegyen minket alkalmassá és késszé, vezessen mindannyiunkat saját céljai felé.

Bölcskei Gusztáv

püspök, az MRE Zsinatának lelkeszi elnöke

„Akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézs 40,31)

Az Úristen iránti őszinte hálával írhatom, hogy 2011 folyamán is örvendező és hálás szívvel tapasztalhattuk meg minden tevékenységünkben Mennyei Gazdánk megtartó kegyelmét, segítő jelenlétét. Alázatos szívvel ezúttal is arra kértük Őt, hogy irányítsa gondolatainkat feladataink megtervezésében és cselekedeteinket terveink végrehajtásában. Hálatelt szívvel írhatom le, hogy folyamatosan érezhettük: az Egyház Ura figyelmével tünteti ki, értékeli és segíti munkánkat.

Egyházkormányzói teendőink során megkülönböztetett figyelmet kellett fordítanunk egyházi iskoláink ügyére. Luther Mártonnal mi is valljuk eleink példáján, hogy az iskola az egyház veteményszerű, így szívesen vállalnánk fel meglévő tanintézményeink mellé minél több iskolát. Az elmúlt esztendőben a települési önkormányzatok nem is alaptalanul látták veszélyben iskoláikat,

ezért többen is református egyházunknak kívánták felajánlani azokat, hogy megmaradjanak és színvonalasan működjenek.

Kettős szorításban voltunk az iskolaátvételek tekintetében, hiszen érthető örömmel vettük volna református általános és középiskoláink számának gyarapodását. Ugyanakkor súlyosan nyomasztott bennünket az a gond, hogy az esetleg megváltozott körülmények között is lesz-e elegendő anyagi erőnk a már meglévő és az esetleg újonnan felvállalandó tanintézmények fenntartására, igényes működtetésére.

Az egyházunk által fenntartott iskolák széles skálájú missziós lehetőségeket jelentenek. Magam is szívesen veszek részt és szólok a megjelentekhez az iskolai ünnepségeken, amik kivétel nélkül zsúfolásig megtelt templomokban történnek. Hiba, sőt bűn lenne, ha nem élnénk ezekkel az „ölkünkbe hullott” missziós lehetőségekkel, véte-nénk Krisztus Urunk mindannyiunkra érvényes, sőt kötelező missziós parancsa ellen, ha lemondanánk egyelőre még „kívülálló” felebarátaink megszólításának lehetőségéről.

Reménység szerint iskoláink képesek lesznek olyan – a Szentírás alapján alapuló – örök értékek birtokába juttatni neveltjeiket, amik birtokában felnőtt református keresztyénként is ellen tudnak állni a globalizáció által rájuk erőltetett talmi ragyogású értéktelenségeknek, sőt a magyar hazánk iránti szilárd elkötelezettséget is sikerül kialakítaniuk. Elvárjuk református iskoláinktól, hogy református keresztyén tudattal, a magyar nemzetünk iránti ragaszkodással, nem utolsósorban pedig szilárd tárgyi ismeretekkel vértessék fel a gondjainkra bízott fiataljainkat. Azt is elvárhatjuk tanintézményeinktől, hogy a kellő tudásanyag közvetítése mellett a felelősséget is tudatosítsák diákjaikban. „*A tehetőség nem érdem, de kötelez*” – olvashatjuk egyik patinás református gimnáziumunk falán.

Egyetlen pillanatra sem feledhetjük, hogy Krisztus Urunk missziós parancsa – „*Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, ...*” – ránk is érvényes, akik az Ő XXI. századi tanítványainak hisszük és valljuk magunkat. A nagyvárosi és kisvárosi misszió, a szórványmisszió, az egyetemeken végzett missziós tevékenység egyképpen fontos, mindegyiktől azt várhatjuk, hogy Istenünk segédelmével mind több és több embertársunkat sikerül a szeretet szelíd szavával eljuttatnunk Egyházunk Urához, Jézus Krisztushoz. Természetesen különbözőek a feladataink ebben a tevékenységben. Nekünk, nem lelkesi egyháztagoknak – viselt tisztségünktől függetlenül – első sorban a személyes példaadás, a mások számára vonzó, követésre méltó keresztyén életvitel jelentheti a legeredményesebb működési területet.

Az egységes Magyar Református Egyház 2009. május 22-én, a debreceni Nagytemplomban aláírt Alkotmányának egyik folyamányaként az elmúlt esztendő májusában a Kárpát-medencei református egyháztestek főgondnokainak találkozóját tartottuk Pápán. A saját egyháztesteinkben szerzett tapasztalataink kicserélése mellett tágabb horizontú kitekintésre is módunk volt. A felekezeti közötti kapcsolatok kedves gesztusát élhettük át a Tihanyi Bencés Apátság altemplomában, ahol az apátság kérésére bennünket kalauzoló perjele ezzel a mondatával lepett meg bennünket: „*Testvérek, az egy történelmi pillanat, a Kárpát-medence református főgondnokai itt állnak alapító királyunk sírja körül. Nekünk most el kell énekelnünk a 90. zsoltár első versét.*” A szót tett követte, ő kezdte el a református himnusz éneklését, mi követtük példáját, és közben a pillanat nagyszerűsége folytán bizony „bepárasodott a szemünk”.

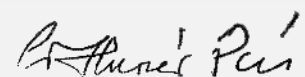
Egy előadás keretében szólhattam Kálvin János reformátori és egyházszervezői tevékenységéről a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán. Pár hónappal később ugyanezen intézmény egyháztörténész professzora értékelte a nagy genfi reformátort római katolikus szemzőgből a Pápai Református Teológiai Akadémia által szervezett Kálvin-konferencián egy olyan nagyszerű előadásban, amely bizony bármelyik református lelkészünknek dicséretére válna.

Újabb lendülettel jelentkezett az elmúlt esztendő folyamán egyházunkban – jelesül éppen Zsinatunkon – a múlt feltárásának igénye. A folyamat elindult, megtörtént a történész szakemberek kiválasztása, elkezdődött a tudományos kutatómunka, a még fellelhető levéltári adatok gyűjtése, az ügy bekerült az egyházi köztudatba. Szigorúan magánvéleményként legyen szabad megjegyezni, hogy a legjobb esetben is csak részleges megoldásra számíthatunk. Napvilágra kerülhet azoknak a neve, akiket megszaroltak, fenyegetéssel, csalfa ígéretekkel a diktatórikus rendszerrel való együttműködésre kényszerítettek, netán jobb meggyőződésük ellenére is vállalták a kommunista hatalommal való kollaborálást. Ezek jelentős része már nincs is az élők sorában, legfeljebb leszármazottaikat érheti erkölcsi elmarasztalás. Garantáltan a feledés homályában marad azonban mindazok neve, akik rákényszerítették a fentebb említetteket jelentések készítésére.

Az idő haladtával bizony egyre csökken az eredményes megoldás reménye. Az is nyilvánvaló, hogy a rendszerváltás óta eltelt több mint két évtizedben bizonyos politikai erők sokat tettek a köztudatban a kommunista diktatúra szörnyűségeinek „elkenéséért,” elhomályosításáért. Be kell látnunk, soha sem lesz tisztességes megoldása ennek a szennyes ügynek.

Reformátusságunk, sőt egész magyar nemzetünk jelentős részében élénken él az igény ezeknek a sajnálatos, ugyanakkor szégyenletes ügyeknek a megismerésére. Ez az igény akkor is reális, ha tudván tudjuk, hogy történelmi okok folytán jó esetben is csak részleges megoldásra számíthatunk, mivel ezen ügyek egy része eleve feltárhatalatlan, a törvény által védetten hozzáférhetetlen.

Egy terjedelmében szigorúan behatárolt visszaemlékezés szükségképpen csak valamifajta „mazsolázást” enged meg az elmúlt 2011. esztendő református eseményei között. Ilyenkor óhatatlanul érvényesül a visszaemlékező szemléletmódja, jóllehet tudatosan törekszik az objektivitás érvényesítésére.

Huszár Pál

főgondnok, az MRE Zsinatának világi elnöke

**A Zsinat munkája
2011-ben**

A Zsinat tagjai szavazás közben

Májusi ülészak

A számvetés, az önvizsgálat ideje

A Zsinat májusi ülészakán fontos személyi kérdések is szerepeltek a napirenden: a testület megválasztotta az új protestáns tábori püspököt Jákob János, és a Károli Gáspár Református Egyetem rektorát Balla Péter személyében.

A törvényalkotási munka során terítékre került a választójogi, valamint a lelkészek jogállásáról szóló egyházi jogszabály is. Előbbi kapcsán – az év második felében zajlott presbiterválasztásra készülve – arról döntött a Zsinat, hogy lelkészi jellegű munkát végző személyek nem választhatóak presbiterré. Az év zsinati üléseit végigkísérte a lelkészek jogállásáról szóló törvény kidolgozása.

A XIII. Zsinat hetedik ülésének legfontosabb döntése Bölcskei Gusztáv püspök elnöki megnyitójához kötődött: felhívta a figyelmet arra, hogy idén a Zsinat a ciklus félidejéhez érkezett, ezért azt javasolta, hogy a testület ősszel ülés keretében készítsen számvetést, önvizsgálatot tevékenységéről és teendőiről. Szűcs Attila dunántúli zsinati tag javaslatot is tett arra, hogy a testület rendkívüli ülésen tekintse át a református egyház jelenével, jövőjével kapcsolatos legfontosabb tényeket, teendőket és elképzeléseket. A javaslatból zsinati határozat lett, ami szeptember 28–29-re hívta össze a Zsinat rendkívüli, tematikus ülését.

Tematikus zsinati ülés,
Balatonszárszó

Nemcsak problémák, alternatívák is vannak

A rendkívüli vagy inkább tematikusnak mondható zsinati ülésre a balatonszárszói SDG-konferenciaterületen került sor. Az előkészítés során más munkamódszer érvényesült, mint az évi „rendes” tanácskozásokon. A Zsinat ugyanis nyitottá tette az ülés napirendjének meghatározását: a beérkezett felvetéseket a Zsinat Elnöksége öt témakörbe csoportosította, és ezek mentén folyt a vita.

Először az egyház és a magyar társadalom helyzetét mutatták be szociológusok, ezt vitatták meg a Zsinat tagjai.

Az alapvetéshez, a kiinduló helyzet felvázolásához kapcsolódtak a misszió stratégiai kérdései, a világi tisztségviselők helyzete az egyházban, valamint a lelkési szolgálat témaköre. A tanácskozáson egyházszerkezetet érintő kérdések is felmerültek, szó volt az egyházkormányzat átalakításának lehetőségeiről is. Végül az egyházfinanszírozás jövője és a gyülekezetek önfenntartó képessége került napirendre.

A kétnapos tanácskozást végigkísérte az elnöki megnyitóban is felvázolt németországi példa. Az MRE testvéregyháza, a Rajnai Egyház ugyanis aktívan megpróbált reagálni a hasonló kihívásokra. A németországi reformátusok többéves előkészítés után új egyházstratégiát fogadtak el 2009-ben, majd ez alapján útmutatást dolgoztak ki a gyülekezeteknek. A reformok célja az volt, hogy az egyházban nagyobb hangsúlyt fektessenek az emberekre, mint a struktúrákra.

Kobus Gerber, Bölskei Gusztáv és Huszár Pál aláírja a testvéregyházi megállapodást

Novemberi ülészak

Egyházi Jövőkép Bizottság felállítása és testvéregyházi megállapodás

A Zsinat novemberi, immár „szokás szerinti” ülésének fontos teendője volt, hogy összefoglalja és továbbvigye a balatonszárszói tematikus tanácskozás felvetéseit, eredményeit. A Zsinat úgy határozott, hogy a Zsinat Tanulmányi és Teológiai Bizottsága készítsen teológiai útmutatást, ami segítheti a megújulást. A Zsinat novemberi ülésén döntött az Egyházi Jövőkép Bizottság felállításáról is.

Az őszi ülészak keretében a Zsinat Elnöksége testvéregyházi megállapodást írt alá a Dél-afrikai Holland Református Egyházzal (DRC). A két egyház közti megállapodás rögzíti a DRC és az MRE teljes úrasztali és szószéki közösségét, egymás egyháztagságának teljes, kölcsönös elismerését. A két egyház kimondja a szolgálatra való felszentelés kölcsönös elismerését és a lelkészek kölcsönös meghívhatóságát. Az együttműködés kiterjed a dél-afrikai magyarok között végzendő lelkigondozói, a menekültek és kisebbségek közötti szolgálatra, valamint az együttes szolgálatra Malawiban, a közös missziói kezdeményezésekre. Továbbá közös feladatként jelölték ki a gyülekezetek támogatását abban, hogy missziói közösséggé váljanak, az együttműködést a teológiai képzés és kutatás terén, végül az igazságosság munkálását, a társadalmi megbékélés és a „gyógyító emlékezés” elősegítését.

Közös ünneplés a reformáció 500. évfordulóján

A Zsinat novemberben döntött arról is, hogy a reformáció kezdetének 2017-ben esedékes ötszáz éves évfordulójára kezdeményezi ünnepi, közös zsinati ülés megtartását a Magyarországi Evangélikus Egyházal.

Csomós József, Steinbach József, Jákob János és Szabó István püspökök a Zsinaton

Zsinati Tanács

Óvatos intézményátvételek

Első 2011-es ülésén, februárban a Zsinati Tanács a költségvetési kérdések mellett nagy figyelmet fordított az egyre szaporodó intézményátvételekre. Az MRE gazdasági ügyekben illetékes legmagasabb döntéshozó testülete határozatban kérte a gyülekezeteket, egyházmegyéket, hogy tartózkodjanak az oktatási, illetve szociális intézmények átvételétől. A Zsinati Tanács határozata felhívta a figyelmet arra, hogy az átvételekről egyeztetni kell a fokozatos felettes egyházi testületekkel, továbbá kitért arra is, hogy az intézményfenntartók felelős testületei erkölcsi és anyagi felelősséggel tartoznak az átvett intézmények működtetéséért.

Gyarapodó költségvetés

A decemberi ülés már az MRE 2012-es költségvetésének elfogadása jegyében zajlott. Az elfogadott egyházi költségvetés szerint az MRE a következő évben 14,16 milliárd forintból gazdálkodik, ami 1,3 milliárdos, azaz 10,5 százalékos növekedést jelent az előző évhez képest. A növekményt szinte teljes mértékben az államtól átvállalt feladatok finanszírozására kapott állami támogatási többlet okozza.

Főbb események
2011-ben

Gyülekezetplántálás Dunamelléken

Hét új gyülekezet szervezésébe fogott a Dunamelléki Református Egyházkerület 2011-ben, húszmillió forintos keretet nyitottak erre a célra. Szabó István püspöki jelentésében hangsúlyozta: „Néhány településen a szolgálatra kirendelt fiatal lelképásztorok igen szép evangelizáló, szervező- és építőmunkát végeznek. Jó reményünk van arra, hogy rövid idő múlva új egyházközösségek megalakulásáról számoljunk be, és ezen most nem a szervezeti-igazgatási egységet értem, hanem a lelki-krisztusi közösséget.” 2011-ben hét – Kozármisleny, Kulcs-Rácalmás, Taksony, Tököl, Tamási, Diósd, Monorierdő – missziói gyülekezet indult a kerületben. Peterdi Dániel főjegyző szerint mindig meghálálja magát, ha az egyház lelkész tud küldeni egy-egy olyan településre, ahol még nincs lelképásztor. Ez segíthet abban is, hogy a születő gyülekezet megerősödjön és először missziói, majd anyaegyházközösséggé váljon. A jelenlegi keret jórészt a lelkészek fizetésére és a lakhatásuk biztosítására elegendő, később anyagilag önállósulhatnak a gyülekezetek.

Rétegtalálkozók a Dunántúlon

2010-ben a dunántúli református orvosok találkozójaival kezdődött az a sorozat, ami a „rétegtalálkozók” nevet kapta és azt tűzte ki célul, hogy dunántúli református üzletemberek, tanárok, jogászok, polgármesterek és más foglalkozású, hivatású emberek ismerjék meg egymást, jöjjön létre közöttük testvéri kapcsolat, s egymás hite által épüljenek és építsék gyülekezeteiket s az egész dunántúli református közösséget. Ebben a szellemben találkoztak 2011 tavaszán első alkalommal a dunántúli református polgármesterek az „Egyház – közösség – helyi társadalom” és a dunántúli református jogászok a „Hit – jog – erkölcs” című konferenciákon, az orvosok pedig a „Hit és hivatás” konferencián már másodszor tartották összejeövetelüket. A résztvevők a szakmailag nívós előadásokon túl az adott hivatás képviselőitől bizonyágtételt is hallhattak arról, miként válik hitük mindennapos gyakorlattá munkájuk végzése során.

Nemzetközi lelkészi találkozók Dunamelléken

Jaromir Plišek cseh külügyi államtitkár

Új fejezet nyílt a több évszázadra visszanyúló magyar–cseh protestáns, református kapcsolatokban. Két évtizednyi szünet után ismét találkoztak a két ország lelképásztorai. A Dunamelléki Református Egyházkerület mátraházi üdülőjébe csaknem harmincan – többségében lelképásztorok – látogattak el április utolsó napjaiban. A találkozón részt vett Jaromír Plišek, Csehország korábbi budapesti nagykövete, cseh külügyi államtitkár is Prágából.

Holland–magyar lelkésztalálkozót is szervezett az egyházkerület júniusban. Mély teológiai témák kerültek terítékre az ötnapos rendezvényen, ahol – a többi közt – a magyar és holland ébredési mozgalmakról, a két ország kereszteselési gyakorlatáról, az egyházi kapcsolatokról és az iszlám jelenlétéről is tartottak előadásokat, illetve konzultáltak a résztvevők. A következő találkozót a tervek szerint 2013-ban rendezik.

Fókuszban az önkéntesség – lelkész-presbiteri konferencia Miskolcon

10/11

A Tiszáninneri Református Egyházkerület 2006 óta szervezi meg minden évben kerületi lelkész-presbiteri konferenciáját, melyre a Tiszáninnen összes presbiterét, pótpresbiterét, gondnokát és lelkipásztorát meghívják. Immár hagyománnyá vált, hogy a tavaszi konferenciának a Miskolci Egyetem díszaulája ad otthont. Az eseményen minden évben több mint ezren vesznek részt. A konferencia témájául mindig a kerületet szorosan érintő témákat választanak, amelyekkel kapcsolatban igyekeznek kitékinteni országos szintekre is. A 2011-es konferencia az önkéntességgel foglalkozott. Az egybegyűlteket Patkó Gyula, az egyetem rektora köszöntötte. Az eseményen az önkéntesség különböző területeiről tartott előadást Bölcskei Gusztáv püspök, a Zsinat lelkészi elnöke, Gere Gábor József és Ferenczi Zoltán lelkipásztorok.

Új protestáns tábori püspök

A Zsinat májusi ülésén a jelenlévők egyhangúlag Jákob János eddigi püspökhelyetttest választották meg protestáns tábori püspöknek. Jákob János 1994 óta szolgál tábori lelkészként, 2005 óta pedig a Protestáns Tábori Püspökség hivatalvezetőjeként dolgozott. A zsinati döntés alapján, az evangélikus egyház egyetértésével a honvédelmi miniszter nevezte ki hivatalosan tisztségébe a püspököt.

Egységes lelkészképesítő vizsga először

A Magyarországi Református Egyház Zsinata már előző ciklusában megfogalmazta azt az igényt, hogy egyházának lelkészei felsőoktatási tanintézményein túlmutató, egységes lelkészképesítési eljárással juthassanak lekipásztori oklevélhez. Az első egységesített vizsgára szeptember 20-án és 21-én került sor az MRE Zsinati Székházában. Az első egységes lelkészképesítési eljárásra harminckilencen jelentkeztek, legtöbbször a Pápai Református Teológiai Akadémiáról és a Károli Gáspár Református Egyetemről. Két nap alatt – visszalépések és az írásbeli dolgozatok elégtelen minősítése miatt – végül harminchárman tettek vizsgát. A vizsga egyelőre csak Magyarországon egységes, de cél, hogy az egységesített lelkészképesítő eljárás az egész Kárpát-medencére, a Magyar Református Egyház teljes területére kiterjeszhető legyen.

Fehér Hollók

Elindította A XX. századi egyházüldözés emlékezete elnevezésű kutatását a fiatal történészekből, kutatókból, levéltárosokból álló „Fehér Hollók” munkacsoport a Dunamelléki Református Egyházkerülettel, az Evangélikus Országos Múzeummal és az Új Ember című katolikus hetilappal együttműködve. A „Fehér Hollók” több kutatást végez párhuzamosan, ennek a projektjének elsődleges célja a nyilvános adatgyűjtés a múlt századi egyházüldözés különböző helyszíneiről.

Debrecenben ülésezett a Doktorok Kollégiuma

A református egyház tudományos testülete, a Doktorok Kollégiuma (DC) Debrecenben tartotta 2011. évi közgyűlését. A tanácskozáson mintegy kétszázötvenen vettek részt, a hazaiak mellett jelen voltak a Kárpát-medencei református egyház képviselői is. A DC plenáris ülésén előadást tartott többek között Lukácsi Tamás alkotmányjogász, Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter, Kozma Zsolt professzor és Koncsol László író, irodalomtörténész. A találkozón a tagok szavaztak az Aranygyűrűs Teológiai Doktor címről, amit Vladár Gábornak, a Pápai Református Teológiai Akadémia rektorának ítéltek oda. A közgyűlésen tizennégy új doktor felvételéről határoztak, valamint szavaztak az Év könyve díjáról is, amelyet Kustár Zoltán *A héber Ószövetség szövege* című könyve kapta meg. Idén először adományoztak DC-könyv 2011 díjat, az első díjazottnak a Kálvin Kiadót választották. A találkozón bemutatták dr. Lenkeyné dr. Semsey Klára *A Jelenések könyvének magyarázata* című kötetét, valamint a hagyományokhoz híven most is nyílt fotókiállítás, idén a műemlék boldvai református templomot mutatták be. A tudományos találkozó részeként avatták fel az egykori tiszántúli püspök, Hegymegi Kiss Áron szobrát a Debrecen-Széchenyi kerti gyülekezet kertjében.

Gáncs Péter és Bölcskei Gusztáv püspökök, valamint Szenci Győző a Génbank Tanács elnöke

„Gyümölcsfák a papkertben”

Természeti örökségünk óvása, a természet értékeinek megőrzése és gyarapítása erkölcsi kötelességünk – áll a „Gyümölcsfák a papkertben” című megállapodásban, amelyet szeptember 5-én írt alá Bölcskei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkeszi elnöke, Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, illetve a kezdeményező, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa, Fülöp Sándor. Az aláírók között volt még a Vidékfejlesztési Minisztériumtól Ángyán József államtitkár, Szenci Győző, a Génbank Tanács elnöke, továbbá Lantos Tamás polgármester, a Kárpát-medencei Gyümölcsészeti Hálózat képviselője, valamint Ónodi Gábor, a Szent István Egyetem docense. Örökségünk fontos része a gyümölcstermő fák és bokrok Kárpát-medencében megőrzött változatainak megőrzése, azok minél nagyobb mérvű elterjesztése. Ennek érdekében jött létre a „Gyümölcsfák a papkertben” megállapodás a táji adottságokhoz alkalmazkodó, a Kárpát-medencében régóta termesztett gyümölcsfajták megőrzésében való együttműködés céljából. Az egyezményben résztvevők abban állapodtak meg, hogy a génmegőrző fajgyűjteményekből származó tájfajta gyümölcsfacsemetéket egymásnak átadják, a lelkeszi kertekbe, parókiákra befogadják és nevelik. Az egyházak feladata – a fák befogadásán túl –, hogy buzdítsák gyülekezeteiket a részvételre, segítsék az alkalmas földterületek felmérését, és vállalják, hogy csatlakozó intézményeik megőrzik a hozzájuk kihelyezett növényeket.

12/13

Debrecenben is szól az Európa Rádió

Hivatalosan is elindult Debrecenben az Európa Rádió. A református médium a tiszáninnyi és tiszántúli egyházkerületek tulajdonában működik hat éve. A rádió Miskolcon a 90,4, Nyíregyházán a 100,5, Záhony térségében a 90,4, a legújabb állomáson, Debrecenben pedig a 94,4 MHz-en fogható.

Reformátusok vagyunk! – Népszámlálás Magyarországon

2011 októberében népszámlálás volt Magyarországon, melynek során a vallási és a felekezeti hovatartozásról is lehetett nyilatkozni. A hovatartozás érzésére vonatkozó kérdés a személyi kérdőív utolsó, nem kötelezően megválaszolendő részében kapott helyet a nemzetiségi, nyelvi kötődés társaságában. A Magyarországi Református Egyház nepszamlalas2011.reformatus.hu címen honlapot indított, melyen az érdeklődők praktikus tanácsokat kaphattak a kérdőív kitöltéséhez. Az oldalon a látogatók gondolatokat olvashattak ismert emberektől, akik megosztották, mit is jelent nekik az, hogy reformátusoknak vallják magukat.

Barankovics-emlékérmeket kapott Szabó István püspök

Az elismerést Magyarország fejlődésének előmozdításáért és a keresztyén szellemiség megerősítéséért végzett kiemelkedő munkáért adományozzák. A Barankovics-emlékérmeket Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, valamint Mészáros József, a Barankovics István Alapítvány elnöke adta át a püspöknek a Ráday Konferenciaház dísztermében.

Semjén Zsolt és Mészáros József átadja az emlékérmeket Szabó István dunamelléki püspöknek

Ökumenikus
közösségünk

2011-ben is többször egyeztettek az evangélikus, a katolikus és a református püspökök

Első találkozásunkon, február 4-én értékelték a kormány megalakulása óta eltelt időszak egyházakat érintő történéseit, valamint megvitatták a folyamatban lévő és tervezett együttműködések részleteit a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Bizottságának tagjai, a református és evangélikus egyház püspökei. A három nagy keresztény felekezet püspökei hálaadással emlékeztek meg a nemrégiben befejeződött ökumenikus imahét közösségi tapasztalatairól, megerősítve elkötelezettségüket az egymáshoz való közeledés imádságos formáinak további gyakorlásában.

A megbeszélésen az egyházak vezetői megosztották egymással a hit- és erkölcsstanoktatással kapcsolatos meglátásaikat. Kitértek az egyházi médiával kapcsolatos kérdésekre, így többek között arra is, hogy a közszolgálati televíziók vallási műsorainak tekintetében konzultációt javasolnak a világi média érintett vezetőivel. A megbeszélésen beszámoló hangzott el a 2017-es esztendőnek a Reformáció évévé nyilvánításáról, valamint a reformáció 500. évfordulójának megünneplésére tett előkészületekről.

Következő találkozásunkon, október 11-én az egyházi vezetők egyeztettek az egyházi szolgálat közös feladatairól, valamint aktuális társadalmi kérdésekről. A megbeszélés keretében a püspökök többek között megtárgyalták a júliusban elfogadott új egyházi törvényt és annak hatását az egyházak életére, szolgálatára. Az 1%-os felajánlások ideji adatait elemezve az egyházi vezetők meglepetésüknek adtak hangot amiatt, hogy a felajánlók számának növekedése ellenére jelentősen csökkent a felajánlott összeg mértéke. Ez a tény – megállapításuk szerint – felveti az egyházfinanszírozás új alapokra helyezésének kérdését, amiről mihamarabb egyeztetések szükségesek az állammal. A püspökök örömmel fejezték ki, hogy a 2006-ban a hitoktatással kapcsolatban az egyházak között kötött megállapodás működik és egyre kevesebb egyházi fenntartású intézményben vannak problémák a más felekezetű gyermekek hitoktatásával. A népszámlálás lebonyolításával kapcsolatban az egyházak vezetői vegyes tapasztalatokról számoltak be, elsősorban is a felekezeti hovatartozásra vonatkozó kérdésre adható válaszok tekintetében. Az egyértelműség hiánya megkérdőjelezheti a végeredmény megbízhatóságát. Az egyházak egyeztetést kezdeményeznek a KSH-val a kérdőívek értelmezésével kapcsolatban.

Tisztújítást tartott a Magyarországi Keresztények és Zsidók Tanácsa

A testület márciusi ülésén Székely János esztergom-budapesti segédpüspököt választotta elnökévé, Bölcseki Gusztáv tiszántúli püspök, a Zsinat lelkesi elnöke a tanács egyik alelnöke lett. A Magyarországi Keresztények és Zsidók Tanácsa 1990-ben alakult. Tagjai a zsidó közösség és keresztyén felekezetek képviselői, akiket egyházaik hivatalosan delegálnak a tanácsba. A tanács fő feladatának tekinti egymás jobb megértésének munkálását, az évszázadok során felhalmozódott előítéletek lebontását. Ennek érdekében törekednek az együttműködésre keresztyének és zsidók között, munkájukkal hozzájárulva a felekezeti és világi közvélemény formálásához. A tanács nyitott valamennyi felekezet felé, akik részt kívánnak venni munkájában. Újabban az iszlámmal való párbeszéd ápolása is kihívást jelent számukra.

A szervezet megalakulása óta tagja a németországi székhelyű Nemzetközi Keresztény-Zsidó Tanácsnak, amelynek irodája Heppenheimban van, Martin Buber zsidó gondolkodó szülőházában.

Új elnököt és főtítkárt választott a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa

Tisztújításra került sor a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) 2011. december 8-án megtartott éves közgyűlésén. Fischl Vilmos evangélikus lelkészt választották meg a szervezet főtítkárává, Steinbach József református püspököt pedig elnökké. Fischl Vilmos Bóna Zoltánt, míg Steinbach József D. Szebik Imrét váltotta. Módosításra került a szervezet alapszabálya, ezután hat évre fogják megválasztani a tisztségviselőket, szemben a korábbi három évvel. A közgyűlésen a MEÖT rendes tagja lett a Magyar Pümkösi Egyház, együttműködő tag lett a Magyar Evangéliumi Aliansz és a Keresztény Vasutasok Egyesülete.

16/17

Steinbach József, a MEÖT elnöke

Fischl Vilmos, a MEÖT titkára

Október a Reformáció Hónapja

Reformációi gálaest az Uránia Filmszínházban

A magyarországi protestáns egyházakhoz kötődő programsorozat az 1948 előtti években Országos Protestáns Napok néven ismert és kedvelt program volt. A diktatúra éveiben nem került megrendezésre, megelevenedésére 1993-ban került sor. A rendezvénysorozat fő célkitűzése, hogy a reformáció vívmányait, értékeit túl a templomi liturgiai formációkon közkinccsé tegye. A célkitűzés másik pillére az, hogy az országunkban nagyon sokfelé kisebbségben és szétszórtságban élő protestánsok egyfajta elvi és gyakorlati keretet kapjanak arra, hogy önmaguk szellemiségét minősítetten és ünnepélyesen kifejezzék, hogy egymással találkozzanak, hogy a protestáns értékeket népszerűsítsék, azt saját magukban is tudatosítsák, és helyes értelemben öntudatukat is bátorítsák. A 2011-es „Október a Reformáció Hónapja” programsorozat mottójának az „*Itt vagyok, engem küldj!*” igei vezérgondolatot választották, ezzel is csatlakozva az Önkéntesség Európai Évéhez. Az ünneppsorozatot Derencsényi István, a Tisztántúli Református Egyházkerület főjegyzője nyitotta meg a debreceni baptista imaházban. A nyitó rendezvényen D. Szebik Imre evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) elnöke is köszöntötte az egybegyűlteket. Október 16-án Budapesten, az Uránia Filmszínházban rendezték meg az immár hagyománnyá vált reformációi gálaestet. A reformáció napjának (október 31.) előestéjén a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa protestáns tagegyházainak részvételével a pápai református templomban tartották a 2011. évi Országos Reformációi Istentiszteletet. Az eseményen ígét hirdetett Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke. Az istentisztelet liturgiájában a MEÖT protestáns tagegyházainak vezetői, a Dunántúli Református Egyházkerület, a Pápai Református Egyházmegye, a Veszprémi Evangélikus Egyházmegye és a Pápai Református Egyházközség lelkészei szolgáltak, az úrvacsorai ágendát Steinbach József püspök végezte. Az istentiszteletet követően a résztvevők megkoszorúzták a pápai reformációi emlékművet.

Az állam
és az egyház
kapcsolata

A vallási turizmusról egyeztettek

A történelmi egyházak vezetőinek és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság képviselőinek találkozájára január 12-én került sor. Az államtitkárság annak megfontolását javasolta az evangélikus és református egyházaknak, hogy összefogva közös javaslatot készítsenek egy protestáns turisztikai programra, projektre. A tervek elkészítésében jó céldátum és célirány lehet a reformáció 2017-ben ünnepelt évfordulója. A tervek szerint a projekt neve „A magyar protestantizmus útja” lehetne.

Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatot alapítottak

Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatot alapítottak a cigány közösséghez tartozók felsőoktatási képzésének segítésére. A kezdeményezést a kormány is üdvözölte. Az együttműködésről szóló dokumentumot március 17-én írta alá Bölcskei Gusztáv református, Kocsis Fülöp görög katolikus és Fabinyi Tamás evangélikus püspök, Forrai Tamás, a jezsuita rend tartományfőnöke, valamint Balog Zoltán, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára. A szeptemberben elindult szakkollégiumi hálózat az ország négy pontján működik, és célja a társadalmi, nemzeti és szociális kérdések iránti érzékenység növelése, a cigány diákok tanulmányi előmenetelének, nevelésének és személyiségfejlődésének támogatása, valamint a közösség iránti felelősségvállalás és a keresztény szellemiségű cigány értelmiség megerősítésének elősegítése. A református, a görög katolikus, az evangélikus egyház és a jezsuita rend Debrecenben, Miskolcon, Nyíregyházán és Budapesten indított cigány szakkollégiumokat.

Döntöttek a közfeladatot ellátó egyházi intézmények dolgozóinak bérkompenzációjáról

A történelmi egyházak vezetői február 16-án egyeztettek a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárságának vezetőivel az egyházi fenntartású közfeladatot ellátó intézményekben dolgozók bérkompenzációjáról. A hosszas egyeztetések végül 2011 augusztusában zárultak le, a bérkompenzációs támogatásról szóló szerződést november 9-én írták alá. Ennek nyomán az egyházak, egyházi fenntartók megelőlegezték munkatársaik számára a bérkompenzációt, amelyet a kormány 2011. november 11-én 71,2%-ban rendezett. A 2011. évi bérkompenzáció teljes összegének kifizetése a 2011. évi állami zárszámadás elfogadásakor lehetséges.

KatonaSuli-program a debreceni református iskolákban

A szabadságnak ára van, hangsúlyozta egybehangzóan Bölcskei Gusztáv református püspök és Hende Csaba honvédelmi miniszter a debreceni Nagytemplomban a Katonák, hősök – hagyomány és megújulás elnevezésű programsorozat nyitó rendezvényén. Az ünnepséget az 1848–49-es forradalom és szabadságharc dicsőséges tavaszi hadjáratának emlékére rendezték.

A Református Kollégium Oratóriumában – Hende Csaba miniszter jelenlétében – Bölcskei Gusztáv és Böröndi Gábor dandártábornok, az 5. Számú Bocskai István Lövészdandár parancsnoka együttműködési megállapodást írt alá a református iskolai katonai nevelésről. A felek rögzítették, hogy kiemelt együttműködési területként kezelik a katonai nevelést és oktatást, valamint hogy a debreceni református iskolákban szakör formájában katonai alapismereteket tanulhatnak a diákok. A KatonaSuli-program célja, hogy a szakköri foglalkozásokon minél több fiatal ismerkedjen meg a modernizált, önkéntes Magyar Honvédséggel, annak feladataival, kihívásaival és szerepével Magyarországon.

Református felajánlás az államadósság csökkentéséhez

Az ország nehéz gazdasági állapotára, valamint a központi költségvetés alakulására tekintettel, továbbá az államadósság csökkentése iránti kormányzati elhatározás támogatása céljából a Magyarországi Református Egyház Elnöksége – az egyházkerületek elnökségei egyeztetése alapján – április 27-én úgy határozott, hogy nem kér segítséget az államtól ingatlanjai, templomai felújításához, állagmegóvásához. A kormány a 2011. évi költségvetésben – szakítva az elmúlt évek gyakorlatával – ismét nagy összegű, összesen 1,2 milliárd forintos keretet hagyott jóvá az „egyházi kulturális örökség értékeinek rekonstrukciója és egyéb beruházások” céljára. Ezzel a támogatási szándékkal ismét több, nagy értékű, közös örökségünk részét képező egyházi ingatlan helyreállítására, állagmegőrzésére nyílna mód. A Magyarországi Református Egyház a felekezeti arányok figyelembevételével ráeső, körülbelül 200 millió forintos támogatásról lemond és beruházásait elhalasztja. Ennek megfelelően az MRE, egyházközségei, illetve intézményei nem igényelnek támogatást az erre a célra elkülönített keretből. Az MRE javasolta, hogy az így megmaradt összeget az államadósság csökkentésére fordítsa a kormány.

Az MRE Elnöksége júliusban levelet kapott Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettestől, amelyben közölte, a kormányzatnak nem áll módjában elfogadnia azt, hogy a reformátusok lemondanak közel 200 millió forint állami támogatásról.

Református képviselet a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (NGTT) az országos érdekegyeztetés új fórumaként jött létre. Alakuló ülését október 11-én tartotta a Parlamentben. A fórumban a történelmi egyházak képviselői is helyet kaptak. A Magyarországi Református Egyházat Kovács I. Gábor, a budahegyvidéki református gyülekezet presbitere, az ELTE tanszékvezető docense képviselte. Az NGTT az Országos Érdekegyeztető Tanács helyét vette át. Míg az előző tömörülés háromoldalú volt, a kormányon kívül a szakszervezetek és a munkaadók képviselői vettek benne részt, a mostani szervezet kibővült a civil szervezetek, a tudományok és az egyházak képviselőivel.

Megalakult a Református Törvényhozók Fóruma

Kövér László, az Országgyűlés elnöke köszönti a Generális Konvent, illetve a Református Törvényhozók Fórumának tagjait

Testvéri találkozáson fogadta a Református Törvényhozók Fóruma (RTF) a Generális Konvent Elnökségét szeptember 13-án az Országházban. Az RTF célja, hogy tagjai közéleti munkásságukban is hangsúlyosabban képviseljék a református értékeket, illetve hogy szorosabb kapcsolatot tartsanak fent a Magyar Református Egyházzal. A találkozó keretében a Magyar Református Egyház részegyházainak és egyházkerületeinek megjelent vezetői beszámoltak az együttműködés lehetőségeiről is. Mintegy negyven református képviselő vesz részt a fórum munkájában.

Schmitt Pál köztársasági elnök felszólalását hallgatják a konferencia résztvevői a Zsinati Székház üléstermében

Az új alaptörvényről tanácskoztak a zsinati székházban

22/23

Schmitt Pál köztársasági elnök volt a díszvendége annak a konferenciának, amit február 18-án tartottak „Az alkotmányozás dilemmái” címmel az MRE zsinati székházában üléstermében. Bölcskei Gusztáv, a Zsinat lelkeszi elnöke megnyitójában kiemelte: fontos, ha az új alaptörvény megemlíti Istent, az ne következmények nélkül történjen. „Valóban vannak dilemmái is az alkotmányozásnak... A tét az, hogy mi szerepeljen abban az alaptörvényben, amely a nemzet önbecsülésének az alapja is. Éppen ezért bármilyen közegben – legyen az egy egyházi keretek között folytatott tanácskozás – nem lehet leegyszerűsítő az alkotmányról folytatott vita.” – jelentette ki. A tanácskozást a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara (KRE-ÁJK) és a Református Közéleti és Kulturális Központ (RKKK) közösen szervezte. Schmitt Pál felszólalásában kifejtette, a jogalkotók precíziós, kiegyensúlyozó szakmunkát, kodifikációt végeztek, ami nem érvényesíthet minden felmerülő igényt, viszont a közösségi elvárásokat nem lehet figyelmen kívül hagyni. A tanácskozáson felszólalt Szájer József európai parlamenti képviselő, a Fidesz–KDNP-frakciószövetség által létrehozott alkotmányszövegező bizottság elnöke, Pokol Béla, a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) professzora, Cservák Csaba, a KRE docense, a Köztársasági Elnöki Hivatal Jogi, Alkotmányossági és Közigazgatási Hivatalának vezetője, Stumpf István alkotmánybíró, valamint Kukorelli István, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professzora, korábbi alkotmánybíró.

Az MRE és az új egyházi törvény

Szászfalvi László államtitkár a KRE konferenciáján

Tudományos konferencia az egyházi törvényről

A vallásszabadság kérdéséről és az egyházak jogi helyzetének szabályozásáról tanácskoztak az MRE Zsinati Székházában március 16-án. A konferencián részt vett Jan Peter Balkenende holland exkormányfő is. Az eseményt a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara (KRE-ÁJK), a Református Közéleti és Kulturális Központ (RKKK), valamint a Magyar Külügyi Intézet (MKI) szervezte. A törvénymódosítással kapcsolatban március végén indult el az egyeztetés a kormány és az egyházak között. A konferencia célja az volt, hogy a hivatalos kormányzati elképzelések mellett hangozzanak el olyan álláspontok, amik a majdani beinduló párbeszéd során esetleg figyelembe vehetőek lesznek a törvény kialakítása vagy véglegesítése szempontjából. Ezért nemcsak református, hanem katolikus előadók is felszóltak a konferencián.

Elfogadták az új egyházi törvényt

Kétharmados többséggel sarkalatos törvényként fogadta el június 12-én a magyar Országgyűlés a lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvényt. Az új jogszabály 2012. január 1-jén lépett volna hatályba. Az eredetileg elfogadott törvény a benyújtott változattal ellentétben mindössze tizennégy olyan egyházat sorolt fel – ide tartozik a katolikus, a református, az evangélikus mellett három zsidó, öt ortodox, valamint az unitárius, a baptista vallásfelekezet és a Hit Gyülekezete –, melyeknek nem kellett újra kérniük az egyházként való elismerésüket. A többi közösség elismeréséről az Országgyűlés hivatott dönteni, ha azok kérik a bejegyzési folyamat elindítását. A törvény megerősíti az állam és az egyház különválasztását, ugyanakkor hozzáteszi, hogy „az állam a közösségi célok érdekében együttműködik az egyházzal”.

A december 16-án „jogtechnikai megfontolások” miatt hatályon kívül helyezett törvényt az Alkotmánybíróság december 19-én megsemmisítette. Az Országgyűlés ezt követően lényegében változatlan formában december végén ismét elfogadta az egyházügyi törvényt.

A Magyarországi Református Egyház a törvény előírásainak megfelelően kérte nyilvántartásba vételét, és az a jogszabálynak megfelelően 2012 első felében meg is történt.

Az MRE képviselői részt vettek az új egyházi törvény előkészítésében

A magyarországi történelmi egyházak vezetői és a KIM Egyházi, Nemzetiségi és Civil Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága között március 30-án egyeztetés történt a készülő egyházi törvénnyel kapcsolatban. Az egyházi státustörvény az alaptörvény elfogadását követően került benyújtásra az Országgyűlés elé, azonban ezt megelőzően az egyházak szakértőivel is egyeztették a normaszöveget.

Kapcsolatok
a Kárpát-medencén
innen és túl

Tisztújítás Horvátországban

Hat év után, április 9-én zsinatot tartott a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház Laskón. A testület püspöknek a korábbi baranyai esperest, Csáti Szabó Lajos laskói lelkipásztort, főgondnoknak pedig Kel József kórógyi presbitert választotta meg. A zsinaton a Generális Konvent egyházalkotmányi bizottságának két tagja megfigyelőként vett részt. Az egyház vezetőinek beiktatására október 29-én került sor a Generális Konvent Elnöksége tagjainak szolgálatával.

Csáti Szabó Lajos püspök

Készülődés a laskói református templomnál a püspökbeiktatás előtt

IV. Református Jótékonyági Bál

A Tiszántúli Református Egyházkerület Elnöksége a IV. Református Jótékonyági Bál teljes bevételével a délvidéki „Napsugár” református óvodát támogatta. A jótékonyági rendezvények bevételeit minden évben határon túli intézménynek ajánlják fel. 2011-ben kétmillió forintot gyűjtöttek össze a február 18-i debreceni bálon, ahol több mint háromszázhatvanan vettek részt.

A Generális Konvent Ifjúsági Bizottsága

A Generális Konvent Ifjúsági Bizottságának tagjai

2011-ben két alkalommal is találkoztak Kárpát-medencei ifjúsági szervezetek képviselőit, a Zsinati Ifjúsági Iroda munkatársait és az egyházkerületi ifjúsági lelkeseket tömörítő testület tagjai, hogy közös ügyeikről egyeztessenek.

Az első találkozóra február 16. és 18. között Balazséron, a Bethánia Konferencia-központban került sor. A résztvevők megismerkedtek a fogadó Kárpátaljai Református Egyházzal, valamint egyeztetettek többek között a május 13–14. között Debrecenben megrendezendő testvérifi-kereső találkozóról, a Csillagpontról, illetve az október 7-re tervezett, Kárpát-medencei Ifjúsági Imaéjjelről.

A második találkozót november 2. és 4. között a Bethánia CE Szövetség piliscsabai házában tartották, közel harminc résztvevővel. A megbeszélés alatt a szervezetek beszámoltak eddigi munkájukról és értékelték az elmúlt év közös rendezvényeit. Elkezdődött az egyeztetés a 2012-es kiemelt ifjúsági rendezvényről, az Erdélyi Ifjúsági Keresztyén Egyesület (IKE) „Válts irányt!” fesztiváljáról, illetve a Konfi+ konferencia leendő témáiról is. 2012-re nézve megállapodás született arra vonatkozóan, hogy az ifjúsági élet az Újratervezve téma alá csoportosul, ami a tartalmi megjelenítésen túl egy közösen elfogadott logó feltüntetését is jelenti.

Határ menti egyházmegyék találkozója

26/27

„Bár a történelem határt húzott és megosztotta a magyarságot, a nemzet és a nép él” – ezekkel a köszöntő szavakkal fogadta a szervező Szabolcs-Beregi Református Egyházmegye esperese, Csegei István a Határ menti egyházmegyék találkozóján a résztvevőket. Lónyán június 4-én hat határ menti egyházmegye területéről érkeztek ünnepelni a reformátusok egységét. A határon túlról érkeztek a beregi, ugocsi és ungi egyházmegye, az országhatáron belülről pedig a nyírségi, a szatmári és a házigazda szabolcs-beregi egyházmegye lelkeszei, gondnokai, presbiterei, gyülekezeti tagjai. Az alkalom perselyadományát a Péterfalvai Református Líceum számára ajánlották fel.

Generális Konvent Temesváron

A Magyar Református Egyház közös képviselői testülete, a Generális Konvent június 21–22-én Temesváron tartotta éves ülését. A tanácskozás házigazdája a Királyhágómelléki Református Egyházkerület volt. Az esemény egyik legfontosabb napirendi pontja volt a felvidéki reformátusok csatlakozása és a csatlakozási okmányok ünnepélyes aláírása. Az ülésen előadást tartott Répás Zsuzsanna, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának tagja, a magyar kormány nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára. A testület döntött a Magyar Református Egyház 2011. évi költségvetéséről. A Magyar Reformátusok Hatodik Világtalálkozásának központi eseményére meghívást kaptak a diaszpórában élő református közösségek képviselői és a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház elnöksége is. A záró istentisztelet keretében emlékeztek meg az Evangélium Szerint Reformált Magyarországi Keresztyén Egyház százharminc évvel ezelőtti megalakulásáról.

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház csatlakozása a Magyar Református Egyházhoz

Május 12–14. között ülésezett a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház (SZRKE) Zsinata, amelyen döntöttek az egységes Magyar Református Egyházhoz való csatlakozásról. A felvidéki részegyház korábban részt vett ugyan az együttműködésben, de a szlovák ajkú egyháztagokra tekintettel nem írta alá a közös alkotmányt, ugyanakkor az elmúlt esztendőben keresték annak a módját, hogyan történhetne meg a csatlakozás úgy, hogy a szlovák egyháztagság (körülbelül 13-14 százalék) érdekei se sérüljenek. A zsinaton az SZRKE döntött a „fenntartással való csatlakozásáról az azonos kálvinista hiten és hitvallásokon, történelmi múlton és liturgiai nyelven alapuló, regionális, határon átnyúló egyházi közösséghez, szavatolva és védve a szlovák reformátusok jogait”.

Noha a két szlovák nyelvű egyházmegye képviselői nem támogatták a döntést – állításuk szerint ugyanis semmi sem indokolta a Magyar Református Egyházhoz való csatlakozást, aminek megalakulásakor meglátásuk szerint túlzottan előtérbe került a magyar identitás vállalása –, több nyilatkozat kiadása és egyeztető tárgyalás után az SZRKE elnöksége végül úgy döntött, hogy kiáll a zsinati döntés mellett.

A Generális Konvent temesvári ülése egyhangúlag támogatta a csatlakozást, a felvidéki egyház vezetői itt írták alá ünnepélyes keretek között a ratifikációs csatolmányt. „2009-ben nem lezártunk, hanem elindítani szerettünk volna egy folyamatot, hogy később is legyen mód csatlakozási szándék kinyilvánítására” – fogalmazott Bölcskei Gusztáv püspök. A Generális Konvent elnökségének június végi nyilatkozata szerint a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház csatlakozásával teljesülhet az egységesült egyház azon célkitűzése, miszerint „magyar és szlovák reformátusok Krisztust követve, együtt, egy test tagjaiként tekinthetünk a jövőbe”. Mint írják, „a Kárpát-medencei református közösség sajátos felelőssége a térség nemzetei közötti párbeszéd és megbékélés munkálása”.

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház főgondnoka, Fekete Vince, és püspöke, Fazekas László

A Generális Konvent tagjai a Temesvári Állami Opera előtt

A Generális Konvent temesvári plenáris ülésének zárónyilatkozata

A Kárpát-medencei református egyházme­gyék és egyházkerületek elnökségeinek ta­nácskozó testülete, a Generális Konvent a Királyhágómelléki Egyházkerület meghívá­ására 2011. június 21–22-én Temesváron tartotta évi rendes ülését.

Az immár hatodik alkalommal összehívott tanácskozás az egység megélésének és tartalma mélyítésének, valamint a közösség eddigi tapasztalatai egymással való megosz­tasának alkalma volt. A kétnapos ülés le­hetőséget adott arra, hogy megismerjük, hogyan élük meg a gyülekezetek, egyház­megyék, egyházkerületek és intézmények a mindennapokban a 2009. május 22-én – a közös alkotmány aláírásának napján – testet öltött és kiteljesedett egységet.

A tanácskozás felemelő és különleges ese­ménye volt, amikor kétéves előkészület után a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház elnöksége aláírta a Magyar Református Egyház Alkotmányát, ezzel is megerősítve a Generális Konventben eddig végzett tevé­kenységét. Első alkalommal számoltak be missziói szolgálatuk örömeiről és gondjairól a tengeren túl és Nyugat-Európában élő magyar református közösségek képviselői. Ezek a beszámolók is megerősítették magyar református közösségünket, és alkalmat adtak arra, hogy megvizsgáljuk az egymásért érzett lelkigondozói felelősségünk megélésének új lehetőségeit.

Az ülésen elfogadott, az arányos teherhor­dozáson alapuló költségvetés is hangsúlyt fektet a diaszpórában élő közösségek szol­gálatára és az egységet kifejező rendez­vények támogatására. Meghívást kapott a tanácskozásra, és beszámolt közösségük életéről a Horvátországi Református Keresz­tyén Kálvini Egyház újonnan megválasztott püspöke is. A Generális Konvent kifejezte szándékát, hogy az egység megvalósult kezdeményezéseivel, a magyar közösségben végzett lelkigondozói szolgálatával alkotó módon vegyen részt a nemzetpolitika ala­kításában.

A Generális Konvent ülése megemlékezett az Evangélium Szerint Reformált Magyarországi Keresztyén Egyház 1881-es megalakulásáról. A Generális Konvent döntése szerint a négy­százötvenedik évfordulóra elkészíteti közös hitvallásunk, a Heidelbergi Káté új fordítását. A Kárpát-medencei magyar reformátusság képviselői kiemelten fontosnak tartják a közelgő népszámlálást, ezért felhívják az egyháztagok figyelmét, hogy vállalják fel re­formátusságukat és magyarságukat.

A Generális Konvent – a Dunántúli Refor­mátus Egyházkerület megalakulása 400. év­fordulója alkalmából – következő ülését 2012. június 19–20-án Körmenten tartja.

Magyar Reformátusok Hatodik Világtalálkozója

A Magyar Református Egyház részegyházai a kialakult hagyománynak megfelelően szervezték meg 2011-ben a Magyar Reformátusok Hatodik Világtalálkozóját, ami így az 1938-as, majd az 1991-től – a 2000. évit kivéve – ötévenként megrendezett találkozók sorába illeszkedett. A világtalálkozó májustól októberig tartott, és az egyházkerületek által szervezett programokat ölelte fel. Az egyes részegyházak teljes szabadsággal és felelősséggel szervezték a területükön az eseményeket. A világtalálkozónak nem volt külön hivatalos nyitó és záró rendezvénye, a Generális Konvent júniusi plenáris ülése és a júliusi Csillagpont Református Ifjúsági Találkozó azonban kiemelt eseményként, a diaszpórában élő reformátusság képviselőinek részvételével zajlott.

A Református Zenei Fesztivál idejére átalakult a budapesti Ráday utca

Május 22-én számos református közösség határon túli testvérgyülekezetével közösen ünnepelte a Magyar Református Egység Napját. A debreceni főtéren a húszéves Immanuel Otthon a sérültek és az épek egységének fontosságára hívta fel a figyelmet. Az egység évfordulójához kapcsolódó legfontosabb világtalálkozó esemény május 20–21-én a Szeretethíd elnevezésű Kárpát-medencei református önkéntes napok volt.

A Református Zenei Fesztiválra szép számmal érkeztek a határon túlról

2011. június 3. és 5. között került sor a VIII. Református Zenei Fesztiválra, ami a Generális Konvent legutóbbi elnökségi ülésének határozata értelmében a Magyar Reformátusok Hatodik Világtalálkozójának és a magyar református egység létrejöttének május 22-én ünnepelt évfordulójához kapcsolódó eseménysorozat kiemelt kulturális rendezvénye volt. Soha ennyi helyszín és program nem adatott meg a Református Zenei Fesztivál látogatóinak, mint idén. A fesztivál mindhárom napján megmutatkozott a sokszínűség: volt rockzene, népzene, világzene, kerekasztal-beszélgetés és lelki élmény is.

A világtalálkozó keretében ötödik alkalommal szerveztek Biharkeresztesen református művészeti fesztivált. A BIHart a biharkeresztesi művészeti iskola néptáncfalóközéből nőtte ki magát. „Május 22. előtt, a magyar református egység szellemében nem tehetjük meg, hogy nem együvé tartozásban, református hitünk közös megvallásában gondolkozunk” – mondta Nagy Zsolt bihari esperes. „Földrajzi fekvésünkből adódik, hogy Biharkeresztes és ezáltal a fesztivál hídfőállás a határon túli testvéreink felé” – fogalmazott az esperes.

30/31

Tokajban július elején zajlott az Északkeleti Református Találkozó (ÉRT), ahová Rozsnyótól Kárpátalján és a Partium északi részén keresztül a Miskolctól keletre eső területekről várták a vendégeket. A találkozó ideje alatt körülbelül kétezer ember fordult meg a városban, ahol a rendezők istentiszteletekkel, pódiumbeszélgetésekkel, koncertekkel, kórustalálkozókkal, utcai látványosságokkal, nőszövetségi találkozóval és evangelizációkkal várták az érdeklődőket.

Augusztus végén Balatonfenyves adott otthont a Kárpát-medencei Magyar Református Fiatalok IV. Találkozójának. Idén is képviseltette magát Kárpátalja, Partium, Vajdaság, Horvátország, Dunántúl és a Felvidék. A találkozón a közel kétszáz fiatalnak előadást tartott Szászfalvi László államtitkár, Tislér Géza, a Magyar Televízió vallási műsorainak szerkesztője, és Mocsai Lajos, a Veszprém kézilabdacsapatának edzője is.

Utcai mutatványosok az ÉRT-en

A Misztrál együttes is fellépett Tokajban

További Kárpát-medencei rendezvények, események

Március 4–6.

Kárpát-medencei Református
Egyetemi Gyülekezetek Tavasz
Találkozója (*Veszprém*)

Július 6–9.

Kárpát-medencei Református
Középiskolák XVI. Találkozója
(*Kiskunhalas*)

Szeptember 22–23.

Kárpát-medencei
Liturgiai Konferencia
(*Berekfürdő*)

Május 22–25.

Kárpát-medencei Református
Diakóniai Munkatársak Találkozója
(*Berekfürdő*)

Szeptember 3.

Kárpát-medencei
református tanévnyitó
(*Rimaszombat*)

December 4.

Kárpát-medencei imanap
Kárpátaljáért

Kárpát-medencei Református Közoktatási Alap

A Generális Konvent elnöksége első ízben hirdetett pályázatot Magyarország határain kívül működő egyházi jogi személyek és oktatási intézmények részére. Az alap célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson nehéz helyzetben lévő, Magyarország határain kívül működő református oktatási és nevelési intézményeknek, illetve segítse ilyen intézmények elindítását. Bevételeit adakozásból szerzi, alapvetően református diákok gyűjtenek társaiknak, amelyet a Magyar Református Egyház közös költségvetése egészít ki. A Végvár program keretében egyszeri támogatás volt igényelhető református óvoda elindításához, a Megmaradási program református oktatási intézmények működési költségeire biztosított támogatást, a Biblia program keretében pedig a Kárpát-medence református oktatási intézményeinek 9. évfolyamos tanulói kapnak új fordítású teljes Bibliát. A 2010-ben lezajlott iskolai gyűjtés során közel tizenegymillió forint gyűlt össze a kárpátaljai református gimnáziumok megsegítésére és a bácskossuthfalvi óvoda támogatására. A 2011. évi gyűjtés eredménye több mint tizennégymillió forint volt, így a meghirdetett programok támogatására – a költségvetési kiegészítéssel – huszonhatmillió forintot meghaladó összeg áll rendelkezésre.

Testvéregyházi
kapcsolatok

Partneregyházak

Partneri megállapodás a Dél-afrikai Holland Református Egyházzal

Többéves előkészítés után tavasszal született meg a két nagy múltú református közösség, a Dél-afrikai Holland Református Egyház és a Magyarországi Református Egyház testvéregyházi megállapodása. A dél-afrikai egyház évekkel ezelőtt, 2005-ben kezdeményezte a partnerkapcsolatok szerződésbe foglalását. Az apartheid idejében vállalt támogató szerepe miatt – amit nyilvános bűnbánattal később evangéliumellenesnek nyilvánítottak – az MRE Zsinata gondos vizsgálat és a nemzetközi egyeztetés után csak 2007 novemberében adott felhatalmazást az Elnökségnek, hogy a Zsinati Külügyi Bizottság bevonásával szerződéstervezetet készítsen elő, ami a két egyház együttműködésének részleteit hivatott rögzíteni. A tárgyalások menetét felgyorsította, hogy a két református világszövetség egyesülése nyomán Grand Rapidsben létrejött új szervezet, a Református Egyházak Világközössége alkotmányát mindkét egyház aláírta 2010 nyarán, ezzel az abban foglalt teljes közösséget deklarálva. A Holland Református Egyház októberben tartott zsinati ülésén az egybegyűltek megerősítették az

egyházvezetés döntését, miszerint a dél-afrikai egyház teljes ökumenikus közösséget kimondó testvéregyházi megállapodást ír alá a Magyarországi Református Egyházzal. A zsinaton részt vett Ódor Balázs, az MRE Zsinati Külügyi Irodájának vezetője is. A testvéregyházi megállapodás része egymás lelkészeinek kölcsönös elismerése, amely a dél-afrikai magyar közösség tervezett lelkigondozását is érinti. Az előzetes egyeztetéseknek megfelelően a két egyház a teológiai munka mellett kiemelt figyelmet fordít az egyházak társadalmi tanításával és felelősségvállalásával kapcsolatos tapasztalatszerzésre. Az ifjúsági kezdeményezések mellett együtt kívánnak működni a gyülekezetek missziói szemléletű megújításában, a múltfeltárásban, a társadalmi megbékélést különösen is a faji előítéletek leküzdését célzó kezdeményezésekben, a teológiai képzésben és a globális katasztrófa elhárításban. A megállapodás aláírása érdekében az egyház két képviselője, Nelus Niemandt moderátor és Kobus Gerber főtitkár érkezett Magyarországra, s vettek részt az MRE novemberi zsinatán.

Vesztfáliai küldöttség járt Magyarországon

Október 21-én érkezett Magyarországra a Vesztfáliai Protestáns Tartományi Egyház nyolctagú delegációja. A hazánkban töltött öt nap alatt a delegáció tagjai tárgyaltak a hazai evangélikus és református egyházak vezetőivel, ellátogattak Debrecenbe, határon túli református püspökökkel találkoztak és istentiszteleteken szolgáltak. Október 23. délutánján Alfred Buss, a delegáció vezetője a Németajkú Református Egyházközség Hold utcai templomában tartott előadást Reformáció és szabadság címmel.

Az uniált, azaz evangélikus és református identitását is őrző protestáns Vesztfáliai Egyház az EKD egyik legnagyobb tartományi egyháza, amelyik 31 egyházmegyében szervezett 530 gyülekezetében mintegy 2,5 millió adófizető tagot számlál.

Hazánkba látogatott a Rajnai Egyház delegációja

Thomas Kraft, Klaus Eberl és Hartmut Rahn

Május 12–16. között Magyarországra látogatott a Rajnai Egyház képviselője. A látogatás a 2009-ben a két egyház által megkötött partnerkapcsolati szerződés megerősítését és gyakorlati megvalósítását szolgálta.

A budapesti skót misszióban tett látogatás során megismerkedtek a menekültmisszió szolgálatával, ami a két egyház együttműködésének kiemelt területe lehet a cigánymisszió, az egyházreformot érintő tapasztalatcsere, az ifjúsági misszió és alternatív pedagógiai módszerek alkalmazása és a szeretetszolgálati munka mellett. A delegáció az egyházi élet valamennyi szintjén tapasztalatokat szerzett, hiszen több helyi közösségbe is ellátogatott, felkeresték a budai és a pilisi gyülekezetet is. A látogatás során a rajnai delegáció Kárpátalján is villámlátogatást tett, ahol a MRSZ közvetítésével számos missziói és diakóniai kezdeményezést támogatnak a 2009-ben kötött együttműködési megállapodás szellemében, amely rögzíti, hogy a két egyház közös szolgálata kiterjed a Kárpát-medence egészére.

A PC USA missziós munkatársai Magyarországra látogattak

Az Amerikai Presbiterianus Egyház (PC USA) világmissziós irodájának munkatársai május 12. és 23. között európai körútjuk első állomásaként néhány napot Magyarországon és Kárpátalján töltöttek. Útjuk során találkoztak a Kárpátaljai Református Egyház püspökével, Zán Fábián Sándorral és a beregszászi Diakóniai Központ vezetőjével, Nagy Béla főgondokkal. Megbeszélést folytattak többek között a PC USA kárpátaljai missziós munkatársa, Nadia Ayoub szolgálati területeiről, aki az utóbbi hónapokban kezdte el szolgálatát a cigánymisszióban. Az Amerikai Presbiterianus Egyház több projektje helyszínét, így iskolákat és cigánymissziói központokat látogattak, majd találkoztak azokkal a kosárlabdázó cigány asszonyokkal Nagydobronyban és Gáton, akik alkotásait amerikai gyülekezeti tagok értékesítik, támogatva a kárpátaljai missziót. Ezen kívül egyházuk magyarországi missziós munkatársai segítségével telepített víztisztító berendezéseket és kutakat is felkeresték Fornóson.

Kirchentag

34/35

Június 1–5. között Drezdában rendezték meg a 3. Evangélikus Egyházi Napokat, a Kirchentagot, ahol szép számmal vettek részt magyarországi fiatalok, református lelkészek és gyülekezeti tagok. Az Elba partján fekvő városba csaknem háromszázezer fiatal gyűlt össze. Különböző alternatív istentiszteleti alkalmakon, koncerteken, előadásokon és vitafórumokon vehettek részt az érdeklődők. Az egyik legérdekesebb rendezvény a Lehetőségek Piaca volt, több száz, Németországban, illetve máshol dolgozó egyházi szervezet mutatkozott be. A következő Kirchentagnak 2013-ban Hamburg ad otthont.

Testvéregyházaink zsinatai

A Magyarországi Református Egyház testvéregyházi kapcsolatai Európa, Észak-Amerika és Ázsia több református egyházával évekre, bizonyos esetekben évszázadokra nyúlnak vissza. Református közösségünk megélésének és az egymásra való odafigyelésnek fontos és hagyományos eleme az egyes egyházak zsinati ülésein való részvétel. Jelenlétünk testvéregyházaink zsinatán és képviselőik meghívása saját Zsinatunk ülésére egymás közösségeinek komolyan vételét és összetartozásunk közösségét jeleníti meg. A kölcsönös elszámoltathatóság ökumenikus elvének jegyében a vendégek köszöntőinek meghallgatása kiemelt szerepet kap minden testvéregyházunk zsinati napirendjében.

A Rajnai Egyház zsinata

Nikolaus Schneider, az EKD elnöke

A 2,8 millió adófizető tagot számláló egyház 2006-ban határozott az egyházi struktúra radikális átalakításáról, ez a folyamat azóta is meghatározza a zsinat munkáját. A Német Protestáns Egyház (EKD) statisztikai szolgálatának előrejelzése szerint 2040-re országos (szövetségi) szinten a jelenlegi egyháztagok mintegy harmadával, 16 millió fővel kevesebb tagot számlál majd az EKD.

A 2006-ban többek között a lelkeszi állások csökkentésével járó egyházreformot ugyanakkor nem csupán a számok motiválták a Rajna vidékén. Az egyház küldetésének újrafogalmazása belső igényként fogalmazódott meg. Az evangélium erejében bízó egyházként az intézményeket a misszió szolgálatába kívánják állítani, és ha kell, az egyházi struktúrákat ennek szellemében bátran átalakítani. A döntéseket az egyházi élet valamennyi szintjén a 2009-ben megfogalmazott vezérmotívumhoz, a „missziói népegyház” gondolatához kell igazítani. Ezt segítheti az a kiadvány, amely az idei zsinatra jelent meg, gyakorlati segítséget adva a gyülekezeteknek ahhoz, hogy döntéseiket eszerint mérlegeeljék.

A református identitását fontosnak tartó partneregyházunkkal 2009 novemberében a balatonszárszói zsinati ülésen írt alá együttműködési megállapodást az MRE vezetése. A zsinat alatt háttérbeszélgetésekben az együttműködés konkrét kérdéseiről, így gyülekezeti és iskolai partnerkapcsolatok előmozdításáról, a konfirmációs tapasztalatok megosztásáról, a cigány- és menekültmisszióban való együttműködésről és a határon túli magyar reformátusság támogatásáról esett szó. Ugyancsak napirenden volt a németországi magyar gyülekezetek jövője és a hazánk EU-elnöksége kapcsán tervezett egyházi kezdeményezések támogatása.

A cseh zsinat nyitó istentisztelete a prágai Emauzy-apátságban

Cseh Testvérek zsinata

36/37

Választásokkal vette kezdetét május 18-án a Cseh Testvérek Protestáns Egyházának 33. zsinata, amit a prágai Emauzy-apátságban tartottak mintegy nyolcvan zsinati tag és tizenhét nemzetközi vendég részvételével.

A reformátori, evangéliumi egyházak egyesülésével 1918-ban létrejött protestáns egyház zsinatának napirendjén szerepelt az elszórt cigánymissziós kezdeményezések jövőbeli összefogása, az egyház konferencia-központjainak egy rendszerbe fogott hatékony üzemeltetése, a lelkészek egységes továbbképzésének kialakítása és az egyházfinanszírozás jövője, illetve a felszentelésről szóló állásfoglalás elfogadása.

A világszerte élő református egyházakhoz hasonlóan a Cseh Testvérek ezzel a gyakorlattal is a krisztusi közösség konkrét megélését keresi és legfelsőbb döntéshozatali

testülete nyilvánosságát teremti meg. Idén kilenc ország tizenegy egyházának képviselői vettek részt az ülésen Amerikából és Európából, köztük a Magyarországi Református és Evangélikus Egyház, illetve a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház delegáltjai. A zsinat kiemelt vendégei idén a Holland Protestáns Egyház delegációja és az Amerikai Presbiteriánus Egyház képviselői voltak, akik Magyarország és Kárpátalja érintésével érkeztek Prágába.

A MRE és a Cseh Testvérek közötti történelmi kapcsolatot napjainkban a két egyház hasonló helyzetéből fakadó kérdéseit érintő eszmecsere mellett (múltfeltárás, egyházi identitás és megújuló társadalmi szolgálat) az olyan kezdeményezések is megerősítik, mint a cseh lelkészek meghívása a dunamelléki egyházkerület szervezésében.

UCC zsinat – Isten még mindig szól

„Képzeld el, mi minden lehetséges!” Ezzel a mottóval vette kezdetét az MRE testvéregyházának, az amerikai Krisztus Egyesült Egyházának (UCC) fesztiválszerű zsinata a floridai Tampában. A zsinaton az európai partneregyházakat Ódor Balázs, a Református Egyházak Világszövetségének európai alelnöke, az MRE külügyi irodavezetője képviselte.

Amerika egyik legprogresszívebb, legsokszínűbb és legbefogadóbb egyházi közössége, a Krisztus Egyesült Egyháza 1957-ben jött létre a református, evanglikál és kongregacionalista egyházak egyesülésével. Az egyház közel ötezerháromszáz gyülekezetet foglal magába, több mint egymillió tagot számlál és évente harmincezer taggal növekszik. Az egyetlen nem geográfiai

alapon szerveződő kerületeként az egyik amerikai magyar református egyházat (Calvin Synod) is tagjai között tudó egyház július 1–5. között tartotta kétévente egybehívott zsinati ülését. A több száz fiatal önkéntes bevonásával zajló zsinatnak minden alkalommal egy másik kerület ad otthont, ami kiváló alkalmat jelent a helyi egyházközségek bevonására és megerősítésére.

Skót zsinat

Nagy médiafigyelemmel kezdődött a Skót Egyház zsinati ülése május 21-én, szombaton. A zsinat évente egyszer ülésezik és a Skót Egyház 48 egyházmegyéjének 850 küldöttje vesz részt rajta.

A polgármester meghívására a zsinat résztvevői fogadáson vettek részt az orleans-i városházán

Francia zsinat – Egyház pünkösdi lendületben

Orleans-ban tartotta utolsó előtti zsinatát a Franciaországi Református Egyház (ERF) június 2. és 5. között nyolcvankilenc rendes tag részvételével. Az összességében majd kétszáz tagú zsinat mottója Péter pünkösdi prédikációjának jóeli idézete volt: „és profétálnak fiai és leányaitok” (ApCsel 2,17). A kétszázötvenezer aktív tagot számláló francia testvéregyházunk zsinatának fő témája az evangelizáció és bizonyágtétel megújulása, különösen is az ifjúsági misszió átfogó reformja volt. A küszöbönálló egyesülés a franciaországi evangélikusokkal ugyancsak hangsúlyos szerepet játszott a sokszinú és mozgalmas napirendben. A zsinat tizenkét nemzetközi meghívottja között volt a Magyarországi Református Egyház képviselője is.

Az ERF az egyesülés útját járja évek óta. 2007-ben a református és evangélikus egyház – gyülekezeti kezdeményezésre – közös zsinaton határozta el, hogy legkésőbb 2013-ban egyesülnek.

A figyelem középpontjában a lelki és szellemi megújulás áll, amit több országos kampány is támogat a két egyházban. 2011 nyarán indult a „Hallgasd! Isten szól hozzánk”

elnevezésű kezdeményezés, amely Isten ígéjének aktuális meghallására, az igehirdetés és az evangelizáció megújítására ösztönzi a gyülekezeteket, összegyűjti a legjobb példákat és ajánlásokat fogalmaz meg a helyi közösségek számára. „Az egyházat Isten ígéje élteti, s az egyház Isten ígéjéért él” – hangzik az élő egyház mottója. Az egyház elsődleges küldetése az evangélium meghallása és hiteles továbbadása, különös tekintettel az ifjúságra. A zsinat által megfogalmazott vízió kimondja, hogy szemben a hierarchiát és szentségeket középpontba helyező katolikus hagyománnyal, az egyház nem elsősorban intézmény, hanem Isten ígéjére hallgató tanúságtévő közösség, amely nyitott és érzékeny a társadalmi változásokra, az igazságosság és megbékélés szolgálatára.

Az ERF kétszázötvenezer egyháztagjával a nagyjából kétszer ennyi aktív tagot számláló Magyarországi Református Egyházra mint a református hagyományt megtestesítő nagytestvére tekint. Négyszázhuszonöt gyülekezetében négyszázhuszonnégy lelkes szolgál, nyolcszáznyolcvanegy helyen biztosítva a rendszeres istentiszteleti alkalmakat.

Dél-afrikai Holland Református Egyház Zsinata

Négyévente összehívott generális zsinati ülését tartotta a Dél-Afrika, Zambia, Zimbabwe és Namíbia területén működő tíz regionális zsinatát tömörítő Holland Református Egyház Johannesburgban 2011. október 10. és 15. között. Református identitás és a missziói egyház bibliai képe, a Heidelbergi Káté 80. kérdés-feleletének revíziója, a református családhoz tartozó négy („fehér”, „fekete”, „színes” és „vegyes”) egyház egységesülése, a házasság előtti együttélés erkölcsi megítélése, a lelkészek mentori hálózata, a Belhari Hitvallás elfogadása – ezek voltak a Holland Református Egyház (DRC) zsinatának témái Dél-Afrikában. Az egybegyűlte megerősítették az egyházvezetés döntését, miszerint a DRC teljes ökumenikus közösséget kimondó testvéregyházi megállapodást ír alá a Magyarországi Református Egyházal.

Egyházi szervezetek

Global Network of Religions for Children – a békenagygyűlés záró alkalmán a különböző felekezetű gyermekekből álló énekkar az egymás iránti tiszteletről énekelt

Nemzetközi Ökumenikus Békenagygyűlés Jamaicán

Az Egyházak Világtanácsa szervezésében került sor 2011. május 17–25. között Jamaicán a Nemzetközi Ökumenikus Békenagygyűlésre, amely a világszervezet Erőszak Elleni Évtized projektjének záróeseménye volt. A találkozó a világszervezet eddigi legnagyobb rendezvénye volt, mintegy ezer résztvevő delegálttal a világ minden részéről. A tanácskozáson a Magyarországi Református Egyházat Iszlai Endre teológiai referens képviselte. A békenagygyűlés kiemelt célja az „Ökumenikus felhívás az igazságos béke melletti elkötelezettségre” című nyilatkozat megvitatása és továbbgondolása volt, ami mérföldkőnek számít a békével kapcsolatos ökumenikus teológiai szakirodalomban. A nagygyűlés résztvevői közös bibliatanulmányok, áhítatok, szemináriumok és plenáris tanácskozások során a következő négy fő témát vizsgálták: Béke a közösségben; Béke a földön; Béke a gazdaságban; Béke a nemzetek között. Az Egyházak Világtanácsa által május 22-ére, vasárnapra meghirdetett Világbékenap programba református egyházunk is bekapcsolódott. A Nemzetközi Ökumenikus Békenagygyűlés közös nyilatkozat megfogalmazásával ért véget, amelyben a résztvevők a nagygyűlés tapasztalatait összegezve az úgynevezett „Igazságos Béke” (Just Peace) témájának továbbgondozását kérték az Egyházak Világtanácsától és annak tagegyházeitől.

Jerry Pillay látogatása – megőrizni és erősíteni a református identitást

Március 6. és 8. között a Magyarországi Református Egyház vendége volt Jerry Pillay, a Református Egyházak Világközösségének elnöke. Jerry Pillay látogatása során Debrecenben találkozott Bölcskei Gusztáv, Csúry István és Zán Fábíán Sándor püspökökkel, a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen pedig „A múlttal való szembenézés és a közösség építése – Megbékélési folyamatok Dél-Afrikában” címmel tartott előadást. Budapesten az MRE Zsinati Hivatalában tett látogatása után Fabiny Tamás evangélikus püspök, a Lutheránus Világszövetség közép- és kelet-európai régió alelnöke, D. Szabik Imre, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) elnöke, Bóna Zoltán, a MEÖT főtitkára látta vendégül. Látogatásának utolsó állomásaként Balog Zoltán református lelkésszel, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárával találkozott.

40/41

Prágában tanácskoztak az európai reformátusok

A Református Egyházak Világközösségének (REV) európai tagegyházai március 3–4. között Prágában üléseztek. A REV Európai Területi Bizottsága megújította alapszabályát és újjáavasztotta ötfős vezetőttestületét. A huszonnégy egyházat képviselő negyvenöt résztvevő köszönetet mondott a leköszönő Bölcskei Gusztávnak, az MRE Zsinata lelkészi elnökének, aki négy évig elnökként vezette a régiót. A két korábbi református világszervezet (Református Világszövetség és Református Ökumenikus Tanács) egyesülésével létrejött Református Egyházak Világközössége (REV) tavaly nyáron Grand Rapidsban tartott nagygyűlése után először ülésezett az európai területi bizottság, ezért most módosították a regionális szervezet alkotmányát. A tanácskozás résztvevői kiértékeltek a Grand Rapids-i nagygyűlés eredményeit, illetve a régió elmúlt négyéves működését. A most lezárult ciklus értékelése alapvetően pozitív volt. Az elnök vezetése alatt jó irányba indult el a közösség, és mind a négy alapvető célkitűzésében fontos lépéseket tett előre. Erősödött a közösség és kapcsolat az egyházak között, az európai jelenlét szervezettebb, a befolyás nagyobb lett világszinten. A Generális Konvent Elnökségének jelöltjét, Ódor Balázst három jelölt közül a REV Európa alelnökének választotta. Az alelnök feladata az európai református közösség stratégiai céljainak meghatározásában és a régió vezetésében való részvétel, és adott esetben az elnök, illetve a régió képviselője ökumenikus szervezetekben.

Budapest lesz a helyszíne a CEC következő közgyűlésének

Az Európai Egyházak Konferenciája (CEC) szeptember 21–24. között tartotta központi bizottsági ülését Prágában. A bizottság fontos döntést hozott a CEC 2013-as közgyűlésének helyszínére vonatkozóan. Leslie Nathaniel anglikán lelkész, a közgyűlést előkészítő bizottság tagjának javaslatára a Központi Bizottság úgy döntött, hogy a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának meghívását fogadja el. Így 2013-ban Budapesten kerül megrendezésre a kiemelt fontosságú tanácskozás. A közgyűlés jelmondatának egy kérdést választottak: „Mire vársz?” Témája a CEC missziós szerepe a jelentős társadalmi és kulturális változások közepette Európában. A közgyűlésen a taggyházak és partnerszervezetek képviselői, összesen négyszáz delegált találkozik majd. A közgyűlés jelentőségét tovább emeli, hogy itt kerülhet sor a megújult szervezet alkotmányának elfogadására.

Nemzetközi missziói konferencia Budapesten

Az Európai Egyházak Konferenciájának Egyházak Párbeszédben elnevezésű bizottsága (CEC – CiD) augusztus 29–31. között Budapesten, a Károli Gáspár Református Egyetemen tartotta missziói konzultációját. Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke, a bizottság tagja volt az esemény házigazdája, melyen a CEC Központi Bizottságának tagjai, a szervezet missziói partnerei és a témában jártas szakértők vettek részt.

Diaszpóra

Nyugat-Európa magyar ajkú közösségeinek jubileumi közgyűlése

Bécsben tartotta jubileumi közgyűlését a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége szeptember 2–4. között. A találkozón részt vettek a szövetség partnereként a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Református Egyház képviselői, Tarr Klára és Ódor Balázs külügyi irodavezetők, valamint Johannes Wittich egyházi főtanácsos, az Osztrák Református Egyház idegen nyelvű gyülekezetekért felelős lelkésze. Történelme során először képviseltette magát a találkozón Magyarország kormánya Kocsis Attila, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) diaszpóráért felelős osztályvezetője személyében.

A kontinens majd valamennyi magyar protestáns gyülekezetének küldöttei, az anya-egyházak és a kormány képviselői a közösségek veszélyeztetett jövőjéről tanácskoztak. Az utóbbi években intenzívebbé vált az anya-egyházak és a diaszpórák közötti eszmecsere: a Kárpát-medencei reformátusok többek között alkalmi lelkész küldéssel és a testvéregyházakkal folytatott aktív egyeztetéssel törekednek arra, hogy lehetőségeihez képest támogassák a nemegyszer létükben fenyegetett nyugat-európai szórványközösségeket. A majd harminc közösség mintegy ötven képviselőjével zajló közgyűlés ökumenikus istentisztelettel zárult.

Az Európai Unió
Magyar Elnök

Hungarian President
of the European Union

résidence honoraire

de l'Union européenne

EU-elnökség,
2011 – református
szemszögből

A magyar soros EU-elnökség munkájához a Magyarországi Református Egyház hangsúlyos jelenléttel, az elnökség témáihoz kapcsolódó rendezvényekkel, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa tagjaival együttműködve kívánt hozzájárulni.

Kérni és felajánlani – az MRE és az elnökségi félév

„A Magyarországi Református Egyház számára sem közömbös, mit hoz az Európai Unió és az ország számára az, hogy január 1-jétől fél éven át hazánk tölti be az EU soros elnöki tisztét” – mondta a félév kezdetén Bölcskei Gusztáv. Az MRE Zsinatának lelkes elnöke arról is beszélt, hogy az evangélium ugyan nem teremti meg Európát, de segítséget jelenthet. Ezt a segítséget kell felajánlaniuk a reformátusoknak. Az MRE sajátos szempontjait bemutatva, megjelenítve kívánt hozzájárulni a soros magyar elnökség munkájához és sikeréhez. Ennek a hozzájárulásnak az első, ünnepélyes megnyilvánulása volt a január közepén az Ökumenikus Imahét nyitó istentisztelete a fadori református templomban, amely alkalom a soros elnökség nyitó istentisztelete is volt.

„Az egyházak szerepe a társadalmi megbékélésben Kelet-Közép-Európában” elnevezésű konferencia felszólalói a MEÖT székházában

Kiadvány, honlap, folyóirat

A református egyház fontosnak tartotta, hogy kiadványokkal is segítse a soros elnökség és a sajátos egyházi hozzájárulás megjelenítését. Az MRE a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) meghatározó részvevőjeként is jegyezte azt a közös kiadványt, amelyben bemutkoztak és az egyházi szerepvállalás területeit mutatták be a tanács tagjai. A „Közösségben” című brosúra angolul is megjelent. A református hozzájárulás komolyságát jelzi az a külön honlap (refeu2011.reformatus.hu), amelyen nemcsak hírek és beszámolók, de az egyes témákról szóló tanulmányok is olvashatóak. Az MRE negyedévente megjelenő folyóirata, a Confessio is tematikus számot szentelt az Európai Unió jelenének.

Párbeszéd, találkozók – megjeleníteni a sajátos értékeket

A magyar és európai egyházak képviselőit fogadta Orbán Viktor

A január 17-i találkozón a konkrét témák között felmerült a családpolitika, a roma közösségek helyzete Európában, a vallásszabadság érvényesülése és a Duna Stratégia. Az Európai Unió szociálpolitikájáról is tárgyaltak a résztvevők, különös tekintettel az EU 2020 Stratégia végrehajtására. Orbán Viktor miniszterelnök válaszolt az egyházak aggodalmaira, és üdvözölte aktív együttműködési szándékukat a magyar kormányval az elkövetkezendő hat hónapban és azon túl. Az egyházak segítségét kérte abban a törekvésben, hogy az európai kormányok és társadalmak a roma közösségek integrációjának kérdését európai, és nem csupán egyes nemzetek ügyeként ismerjék fel. A bevált gyakorlatok azonosítása és ismertetése a magyar EU-elnökség egyik prioritása, amihez az egyházak tapasztalatukkal és a roma közösségekkel meglévő kapcsolatrendszerükkel nagyban hozzájárulhatnak. Tekintettel az Európai Parlamentben és az Európai Unió Külügyi Tanácsában várható vitákra, a miniszterelnök támogatását fejezte ki, hogy az Európai Unió hatékony választ adjon az egész világot érintő keresztyénüldözésre és a keresztyén közösségeket ért egyre szaporodó támadásokra. Ezt a választ képviselheti maga az elnökség vagy az Európai Unió újonnan létrehozott Külügyi Szolgálat is. Az EU Duna Stratégiájának első végrehajtási szakaszát tekintve a miniszterelnök és az egyházak képviselői egyetértettek abban, hogy a megbékélést és a kultúrák közötti párbeszédet a kormányok és a civil társadalom közötti együttműködés két fontos elemeként meg kell erősíteni a Duna-régióban.

Rüdiger Noll Budapesten

Az elnökségi félév református ténykedésének jelentős részét tették ki a különböző szintű nemzetközi tárgyalások, egyeztetések és találkozók. Ezek sora már 2010-ben elkezdődött, hiszen az EU és az egyházak közötti kapcsolatban fontos szerepet játszó Egyház és Társadalom Bizottság (az Európai Egyházak Tanácsa, a CEC testülete) elnöke, Rüdiger Noll októberben Budapesten járt, majd az ő meghívására utazott szakértői csoport Brüsszelbe, decemberben.

Éves partnertalálkozó Budapesten

Februárban két európai szervezet, az Európai Egyházak Menekültügyi Bizottsága (CCME) és az Eurodiaconia tartotta az MRE meghívására Budapesten az éves partnertalálkozóját a vele együttműködő egyházak, tagszervezetek képviselőivel, ahol a résztvevők ajánlásokat fogalmaztak meg az akkor készülő európai romastratégiához.

Megbeszélés közben a partnertalálkozó résztvevői

Az EU vezetőivel találkozott Bölcskei Gusztáv

A félv év második felére is maradtak értékes találkozók, májusban Brüsszelben járt Bölcskei Gusztáv azon alkalomból, hogy az EU legmagasabb rangú vezetői, Jose Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke, Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke, valamint Herman van Rompuy, az Európai Unió Tanácsának elnöke fogadott huszonöt európai egyházvezetőt, köztük a Zsinat lelkészi elnökét.

Az EU-elnökség eredményeit értékelték

A soros elnökség utolsó napjai is fontos eseményeket hoztak, hiszen június végén Orbán Viktor kormányfő ismét egyeztetett hazai és európai egyházi vezetőkkel. A megbeszélésen a miniszterelnök beszámolt a magyar EU-elnökség eredményeiről, többek között a régió nemzeteinek békés együttélését segítő Duna Stratégiáról és a romastratégiáról, amelyben kiemelten fontos az egyházi együttműködés. Bár az egyházügyi szabályozás nemzeti hatáskörben van, a miniszterelnök kiemelte, hogy a magyar elnökség megerősítette az egyházakkal való európai szintű párbeszédet. Orbán Viktor beszélt a kontinens előtt álló demográfiai kihívásokról is, és világossá tette, hogy a tömeges bevándorlás helyett erőteljes családpolitikára és a munkaerő-tartalékok mozgósítására van szükség. Az egyházi képviselők gratuláltak a magyar uniós elnökség teljesítményéhez, a vallási diszkrimináció elleni küzdelemhez, a keresztyén-izlám-zsidó párbeszéd erősítéséhez, a különböző felekezetek közötti jó kapcsolat előmozdításához, valamint az új alaptörvény elfogadásához.

Szintén júniusban tartották az Európai Bizottság és a brüsszeli egyházi szervezetek (Európai Egyházak Konferenciája Egyház és Társadalom Bizottsága, valamint az Európai Közösség Katolikus Püspöki Konferenciájának Bizottsága) minden évben esedékes párbeszéd-semináriumát. Az idei egyeztetés témája az egyházak szerepvállalása a cigányság felzárkóztatásában volt.

SZERETETHÍD

szociális normákétes napok
2011 május 21.

2011
az Önkéntesség
Éve

Példaértékű gyülekezeti modellek

Vad Lilla, az MRSZ önkénteskoordinátora köszönti a résztvevőket

A január 27. és 29. között tartott El(ő)hívás konferencián százhusz résztvevő gondolkozott együtt az önkéntesség szerepéről, helyéről a református egyházon belül. Ezzel az eseménnyel indult az MRE Önkéntesség Évéhez kapcsolódó program-sorozata. A konferencia egyik fontos célja volt a gyülekezetekben jól működő gyakorlatok bemutatása. Az ezt megelőző pályázati kiírásra: „Jól működő önkéntes gyakorlatok gyülekezetünkben” harminc pályamű érkezett be, a legjobbakból egy kötetet adott ki az MRSZ „Gyülekezeti modellek, programelemek az önkéntesség jegyében” címmel. Az MRE Szeretetszolgálati Iroda 2011 végén „Becsüld meg...” címmel újabb pályázatot hirdetett. A pályázat célja a jól működő modellek összegyűjtése volt az idősgondozás területén.

Önkéntes segítők képezték a Mécses-központban

Önkéntes toborzást és képzést tartottak július 15–16-án Mályiban, a Mécses Református Továbbképző Központban. A mintegy hetven résztvevő – lelkészek, presbiterek és civil érdeklődők – a katasztrófavédelem, a rendőrség, a mentők, a polgári védelem és a tűzoltóság szakembereinek előadásait hallgathatták meg és gyakorlati képzéseken vehettek részt. A program kapcsolódott az Önkéntesség Éve eseményeihez.

Elindult az önkéntes mobilizációs munkaág

Összhangban a Zsinati Tanács döntésével és az EU-elnökséghez kapcsolódó vállalásokkal időszerűnek tűnt, hogy a Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) programjai és a közegyházban élő más, önkénteseket mozgósító programok (például Önkéntes Diakóniai Év) egy koordinációs ernyő alatt fussanak össze. Ezért az egyház megbízásából az MRSZ elindította az önkéntes mobilizációs munkaágot. Fontos célja az önkénteskoordinációnak egy egységes adatbázis kiépítése, azaz annak lehetősége, hogy az MRE önkénteseit egy helyen lehessen számon tartani és elérni. Az önkéntes honlap (Szeretetháló) létrehozása a református intézmények, missziók, egyesületek, szervezetek, valamint maguk az önkéntesek szükségleteit szolgálja majd.

Szeretethíd

A Szeretethíd Kárpát-medencei református önkéntes napokon több mint tízezer önkéntes mozdult meg azért, hogy segítsen a környezetében élőkön. A társadalmi felelősségvállalás jegyében a Kárpát-medence minden területén munkálkodtak kisebb-nagyobb csoportok szociális, fejlesztési vagy ökológiai területen, valódi segítséget nyújtva ezzel településeknek, intézményeknek, gyülekezeteknek.

A close-up portrait of a young man with short, dark hair, smiling warmly. He has brown eyes and is wearing a white collared shirt. The background is a soft, out-of-focus brown. In the bottom right corner, there is a semi-transparent grey rounded rectangle containing text.

**A Magyarországi
Református Egyház
missziós munkája**

Keresztyén világimanap, 2011

A világon már 1887 óta tartják az asszonyok által kezdeményezett világimanapot minden március első péntekén, csaknem kétszáz országban. Hazánkban és a Kárpát-medence magyar ajkú keresztyénei körében huszonhatodik éve. Idén a „Hány kenyerek van?” címet adták a szervezett imádkozásnak a dél-amerikai Chilében élő asszonyok. Március 4-én, pénteken, nők és férfiak, idősek és gyermekek együtt ünnepelték ezt a napot imával, énekszóval, igemagyarázattal, spanyol és nemzeti nyelvű magasztalásokkal.

Ötéves a Református Missziói Központ

A Magyarországi Református Egyház 2006 januárjában hozta létre a Református Missziói Központot (RMK) az egyház társadalmi missziói szolgálatainak összefogására, koordinálására. Az alapításkor az volt a cél, hogy az egyes missziók intézményes kereteket, közös képviseletet, központi irodát kapjanak. A 2011. novemberi zsinati ülés újraválasztotta az RMK lelkész-igazgatóját. Magyaréné Balogh Erzsébet a 2015-ös második zsinati ülés időpontjáig kapott megbízást a központ vezetésére.

Magyaréné Balogh Erzsébet, az RMK vezetője

Repülőtéri Lelkészség

Sok utas felfokozott lelkiállapotban, nyugtalanul érkezik a repülőtérre, hiszen élete kormánykerekét ki kell engedni a kezéből. Tízezer méter magasan, ég és föld között az ember embertársaira kell, hogy hagyatkozzék. Krasznai Andrea lelképásztor az utasokkal és az alkalmazottakkal folytatott lelkigondozói beszélgetések mellett több külföldi és magyar csoportot, delegációt fogad. Az útnak indulókat imádság- és áldásmondással bocsátja el.

Iszákosmentő Misszió

A Magyar Kékkereszt Egyesület és a Református Iszákosmentő Misszió dömösi kórházába számos alkoholista sikertelen próbálkozások sorozata után érkezik meg. 2011-ben a szolgálatok gerincét még markánsan a dömösi gyógyító alkalmak háttérmunkája és a szolgálatokban való intenzívebb részvétel határozta meg; összesen ezerkétszázhetvenen vettek részt az alkalmakon. A nikotinfüggőknek meghirdetett programra harmincan mentek el. 2011-ben jelent meg a „Valóban szabadok” című könyv a Kálvin Kiadó gondozásában. Egykori szenvedélybetegek szabadulása és bizonyágtétele olvasható benne, hogyan ismerték fel saját nyomorúságukat, az Isten szeretetét, és miként változott meg az életük.

Börtönmisszió

Magyarországon tizenhétezer fogvatartott éli falak között az életét. Akik megváltoznak, nemcsak bent, hanem szabadulásuk után is minősített hitéletet tudnak élni, ráadásul a megtért elítéltek magaviselete is sokkal jobb, mint a többieké. Ezért is volt fontos, hogy júniusban először tarthattak országos fogvatartotti imnapot. A Baracscai Büntetés-végrehajtási Intézetbe az ország számos börtönéből mintegy százhusz elítélt érkezett. A rabok jótékonykodtak is, háromezer doboz konzervet és több mint hatezer darab meleg felöltőt, inget, nadrágot ajánlottak fel kárpátaljai, illetve anyaországi szegényeknek, melyeket az RMK munkatársai juttattak el a rászorulóknak. A magyar börtönökben szolgáló tizenegy református lelkipásztor nagyjából nyolcezer fogvatartottal kerül kapcsolatba.

Vakmisszió

A vakok és gyengén látók nehezen mozdulnak ki a bezártságból, visszahúzódnak, nem keresik mások társaságát. A vakmisszió ezen a helyzeten is szeretne változtatni VERCS (Vakok Elemi Rehabilitációs Csoportja) elnevezésű képzésével, ahol azt oktatják, hogyan tudják szakszerűen kísérni a vakokat látó társaik. Ezentúl 2011-ben elindultak a „Szerda esti beszélgetések”, ahol hetente folyamatosan áhítatokkal, lelkigondozói beszélgetésekkel keresik fel a látássérült embereket. A vakmisszió hetente istentiszteleteket tart a Vakok Állami Intézetének Hungária Körúti Idősek Otthonában, valamint hittanórákat a Vakok Általános Iskolájában. Nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy református közösségeink minél közelebből megismerjék a vakmissziót, így például a Fehér bot napját (október 15.) Boldván ünnepelhettek, ahol bemutatták szolgálatukat.

Házasság- és Családsegítő Szolgálat

A Házasság- és Családsegítő Szolgálat munkatársai 2011-ben ezeregyszáz lelkigondozói beszélgetésen igyekeztek az ige iránymutatása mellett megélni Isten szeretetét. A beszélgetéseket két szakképzett lelkigondozó lelkipásztor és egy védőnő végezte. Szolgálatukat szakmailag három, családterápiában szakképzett önkéntes munkatárs is támogatta. Mivel több család is megkereste a szolgálatot, így előfordult, hogy a gyermekek mentálhigiénés ellátását a Bethesda Gyermekkórház pszichológusai, pszichiátriai végezték. A válságkezelés mellett hangsúlyt kapott a prevenció, azaz a válságmegelőzés, amit gyülekezeti és világi meghívásokra is végeztek: Budapesten huszonhét, vidéken, harmincöt helyszínen. Ezek általában ismeretterjesztő előadások voltak családról, párkapcsolatról, gyermeknevelésről. Az együttműködéseknek köszönhetően a szolgálatnál prioritást kapott több nagy rendezvény, például a Csillagpont, a Házasság Hete, az Országos Lelkigondozó Hálózatépítés, a Kontraszt kiállítás és a Váloháló is.

Házasság Hete, 2011

Szabó Endre és felesége, Szabóné Nemesy Krisztina a Házasság Hete sajtótájékoztatóján a Parlamentben

Pozitív reklámot adni a házasságnak – tömören ennyi a Házasság Hete lényege, vélekedett a 2011-es rendezvénysorozat „házasparca”, a négy gyermeket nevelő Szabó Endre orvos, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének korábbi elnöke és felesége, Szabóné Nemesy Krisztina. A férj szerint leginkább csak az egyházak foglalkoznak házasságápolással, de fontos lenne elérni a társadalom minél szélesebb rétegét az üzenettel. „A magyar nemzetnek nincs jövője, ha nem születik elég gyermek, illetve ha a családok nem épek. A gyermekvállalás ugyanis elsősorban szemléleti, nem anyagi kérdés, a nemzet sorsa a magyar anyákon múlik.”

Hajléktalanmisszió

Egyre több bajba jutott kér segítséget a református hajléktalanmissziótól. Három éve nagyjából négyszáz, mostanra ezeröttszáz hajléktalan is megfordul évente a missziónál, amely szerepel a fővárosi ellátórendszerben is, kapacitása azonban nem változott. Bár többen keresik őket, az állami támogatás mindeközben nem növekedett. Nyáron huszonöt, télen negyvenkét főnek tudnak szállást biztosítani, és a nappali melegedőjükben, ahol mindennap szól az ige, akár nyolcvan embert is fogadnak naponta. A Tiszta Forrás Alapítvány – a református egyház hajléktalanmissziójának szolgálatán belül – Pestszentlőrincen működteti hajléktalanszállóját és nappali melegedőjét. Az alapítványnál tízen dolgoznak főállásban, kettővel kevesebben, mint az előző évben, és huszonöt önkéntes segíti munkájukat.

A menekült fiatalok számára rendszeres vasárnapi sportdélután szervez a menekültmisszió a Margit-szigeten. Horváth Sándor Frigyes szociális munkás látható a gyerekekkel egy eredményes focimeccs után

Menekültmisszió

A menekültmisszió lakhatási programjában menekült és oltalmazott státuszú családok vettek részt, összesen ötvenheten Irakból, Koszovóból, Kongóból, Guineából, Irakból és Grúziából. Az iskolaprogramban pedig olyan fiatalokkal foglalkoztak, akiknek többsége szülők, vagy bármilyen közeli családtag, felnőtt nélkül menekült Magyarországra. A program különlegessége, hogy a misszió budapesti iskolákba küld magyar tanárokat és pedagógusokat, akik iskolán belüli speciális felzárkóztatást biztosítanak a diákoknak. A 2011. évben fordult elő először, hogy az iskolaprogram európai uniós forrás hiányában az MRE és amerikai, valamint német partneregyházak támogatásával tudta fenntartani a diákok oktatását, míg megérkezett a 2012. évi uniós finanszírozás. A menekültmisszió programjaiban a magyar nyelv oktatásában tanárok és szociális munkások vettek részt, akik személyre szabott oktatási és fejlesztési feladatokat láttak el, valamint a munkakeresésben és gyakorlati országismereti tapasztalatok átadásával segítettek minimalizálni a társadalmi integráció feszültségét.

52/53

Játszva tanulunk

A „Játszva tanulunk, tanulva játszunk” program keretében háromszáz hallássérült és siket gyermeknek segített az RMK projektje a tiszántúli és a tiszáninneni régióban. A készség- és kreativitásfejlesztő alkalmakra több mint huszonhárommillió forintot nyert az RMK. Nyolc új kerékpárt próbálhattak ki a rendezvény megnyitóján a debreceni hallássérült fiatalok. A református egyház által vásárolt bicikliket a gyerekek szakemberek segítségével ismerkedtek a közlekedési szabályokkal. A programban debreceni, szegedi és egri (speciális) iskolák diákjai vettek részt különböző készség- és kreativitásfejlesztő alkalmakon. A szakkörök, versenyek, vetélkedők célja az volt, hogy a hallássérült gyerekek vizuális, önkifejező, problémamegoldó, konfliktuskezelő készsége fejlődjön, ezáltal könnyebben elsajátíthassák az iskolai tananyagot, fejlődjön kézügyességük, gazdagodjon látásmódjuk. A projektben résztvevő gyerekeknek nincs lehetőségük arra, hogy integrált iskolában tanulhassanak, ezért fontos, hogy az iskolán kívüli programokon megkülönböztetés nélkül kapják meg ugyanazt, ami a hátrányokkal nem rendelkező társaiknak természetes.

Siketmisszió

A református siketmisszió munkatársai országszerte igyekeznek elérni a református hallássérült embereket, a helyi egyházközséggel közösen lehetővé tenni számukra, hogy bekapcsolódhassanak a gyülekezet életébe. Budapesten és Debrecenben rendszeresen tartanak istentiszteleti alkalmakat hallássérülteknek. A misszió munkatársai a Budapesten, Egerben, Debrecenben, Vácott és Szegeden működő hallássérült iskolákban végeznek hitoktatói szolgálatot, valamint konfirmációra felkészítő alkalmakat is tartanak, a tanévet pedig hittantáborral zárják. Nagy jelentőséggel bír, hogy a Szeretethíd Kárpát-medencei református önkéntes napok programjaihoz négy siketiskola több mint ötszáz tanulója csatlakozott.

Kórházmisszió

Az egészségügyben változnak a feltételek, a törvényi háttér, azonban a kórházlelkészség csaknem két évtizede stabil pontja az ágazatnak. Magyarországon harmincegy református kórházlelkész teljesít szolgálatot, az anyaországon túli magyar területeket is beszámítva összesen mintegy ötven lelkipásztor segít a betegeknek és az egészségügyi dolgozóknak. A kórházak anyagi nehézségei ellenére támogatták a lelkigondozói szolgálat megmaradását ebben az évben, kórházlelkészt nem bocsátottak el. Több helyen a kórház beépíti a gyógyító munkába a lelkési szolgálatot. Négy helyen – Budapest-Déli Református Egyházmegye, Esztergom, Eger, valamint Pécs – új szolgálat indult. Több helyen nőtt az úrvacsorával élők száma, egy-egy gyülekezet rendszeres támogatással állt a szolgálat mögé. Januárban megjelent a „Fájdalmak iskolája” – Betegeknek szóló írások II., és Nagy Lajos: „Igék hétköznapokra – kórházi csendes percek” című könyve.

Rideg Gyula kórházlelkész keresztel a Bethesdában. A keresztanyaságot Szigeti Katalin gasztroenterológus szakorvos vállalta

Telefon- és skype-lelkigondozás

A telefon-lelkigondozás célja az azonnali válságkezelés, azoknak a hívását várják, akiknek szükségük van előszóban kapott támaszra, útmutatásra. Főleg az idősebb generációnak jobban hozzáférhető a telefonos szolgáltatás, ami 17–21 óra között hívható naponta. A tapasztalat szerint egyre nagyobb az igény az esti, ingyenesen elérhető ügyeletre. Sok embernek napközben a rohanás és munka mellett nem jut ideje gondolkodni a nehézségein – az esti-éjjeli órákban viszont hatványozottan rohanhatják meg gyötrő kérdései, nehézségei. Fontos lenne, hogy ilyenkor legyen valaki, akinek felteheti kérdéseit. Ezt felismerve hívták életre az internetes lelkigondozás intézményét. A virtuális világban egyfajta pihenőhelyet jelent ez a szolgálat, amit elhivatott, komoly szakmai-lelkigondozói felkészültséggel bíró önkéntesek végeznek. A skype-os lelkigondozás este kilenctől hajnal egyig tart ügyeletet. A telefonos lelkigondozásban tizenhárom, a skype-os lelkigondozásban pedig tizenhárman képzett önkéntes segít a bajbajutottakon. A szolgálat szlogenje: a szeretet figyelmes. www.skype-lelkigondozas1.hu

54/55

JeruVille – a virtuális város

A menekültmisszió nagyszabású ifjúsági projektje volt szeptemberben a JeruVille. A konténerekből felépített virtuális város egy határtalan világról mesélt, amelyben nincsenek faji, nemzeti és vallási előítéletek, nem számít a nemzeti hovatartozás, a bőrszín és a családi háttér. JeruVille-ben arra ösztönzik a különböző országokból érkezett fiatalokat, hogy egy közös alkotófolyamatban kimondják vágyaikat, álmaikat, véleményüket egy-egy témában. A JeruVille első, németországi előadásán keresztyén, muzulmán és zsidó fiatalok játszottak együtt. Ezért határozta meg a menekültmisszió munkatársai, hogy meghívják a darabot Magyarországra. Budapesten, az Egyetemisták Parkjában felépített konténervárosban csaknem harminc Magyarországon élő harmadik országbeli menekült, valamint hazai fiatalok játszottak hat estén át az internet szabadságáról, korunk digitális forradalmáról, generációk közötti különbségekről és más fontos témákról.

Szolgálatunk a cigányok között

Délutáni csoportos foglalkozás a vilmányi „Esélyt adunk” Tanodában

Református Cigánymissziós Tanács

A Zsinat a cigányok közötti szolgálat céljának, módszereinek végiggondolására és az egyház cigánymissziós koncepciójának kidolgozására 2009-ben létrehozta a Református Cigánymissziós Tanácsot. A tanács létrehozása és a javasolt munkamódszer célja, hogy „alulról” építkező módon tegyen javaslatot az egyház döntéshozó testületei és vezetői számára az egyház cigányok között végzett szolgálatának stratégiájára. 2011-ben a tagok elfoglaltsága, külföldre távozása és lemondása miatt egy ülést tudott tartani, a kapcsolatot elektronikus úton tartották.

Tíz imanap az európai romákért

Az Amerikai Presbiteriánus Egyház Missziói Tanácsa és a Presbiteriánus Nők március 30. és április 8. között tíz imanapot szenteltek az európai romákért. Külön erre az alkalomra egy angol nyelvű füzetet is kiadtak. A tíz nap alatt tíz országot – Bulgária, Csehország, Albánia, Magyarország, Portugália, Románia, Oroszország, Szlovákia, Spanyolország, Ukrajna – vettek sorra, bemutatták a romák országonkénti helyzetét, statisztikáját, történelmét, sajátos gondjait. A Roma Keresztyén Misszió munkatársai mindegyik területről küldtek egy imát is. A füzet szerzői emlékeztetnek arra, hogy az imádsággal kezdődik a szív megnyitása feléjük, a felemelkedésükért folytatott küzdelem, és a körülöttük kialakult előítéletek lebontása is.

Megalakult a Roma Koordinációs Tanács

Szeptember 26-án huszonhét taggal megalakult a Roma Koordinációs Tanács, melynek elnöke Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, alelnökei pedig Balog Zoltán társadalmi felzárkózásért és Szászfalvi László egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárok lettek. A tanács társelnöki pozícióját Farkas Flórián, az Országos Roma Önkormányzat elnöke tölti be. A tanács célja, hogy benne mindenki jelen legyen, aki érintett romaügyben, így szeretnének minél több szereplőt bevonni a stratégia elkészítésébe, megismertetésébe és végrehajtásába. A tanács első feladata a stratégia megvitatása, mely havonta összehívott ülésekkel társadalmi vitára indul. Ezentúl lesz egy nemzetközi vonatkozása is, ahol elsősorban a Nyugat-Balkán országaival – Romániával, Bulgáriával, Szlovákiával és Csehországgal – törekszenek egységes koncepció kialakítására. Az alakuló ülésen részt vettek a tudományos élet szereplői, egyházi és gazdasági személyiségek is. A Magyarországi Refor-

Dani Eszter cigánymissziós lelkész

mátus Egyházat a tanácsban Dani Eszter, a Dunamelléki Református Egyházkerület budapesti cigánymissziós lelkésze képviseli.

Elindult a Wáli István Református Cigány Szakkollégium

56/57

A református cigánymisszió szempontjából kiemelten fontos oktatási intézmény a 2011/2012-es tanévvel indult debreceni székhelyű Wáli István Református Cigány Szakkollégium (WISZ). Az intézmény a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat (KRSZH) részeként jött létre, és jelenleg tizenhat, felsőoktatásban tanuló cigány fiatalnak ad otthont, biztosít ösztöndíjat, valamint nyújt – közismereti, spirituális és társadalomtudományi területeken – képzést. A Wáli István Szakkollégium két tekintetben egyedülálló a KRSZH intézményei között. Egyrészt ez az egyetlen szakkollégium, amelyik csak cigány, illetve részben cigány származású hallgatókat vett fel, másrészt pedig mert teljes belső vezetése (Uhrin Anikó igazgató, Gál Csabáné Rafael Erzsébet kollégiumi titkár, Tóth József intézményi lelkész) ugyancsak kizárólag cigány származású munkatársakból áll. A Wáli István Református Cigány Szakkollégium oktatói között egyházunk munkatársai mellett több olyan kutató, szakértő is helyett kapott, aki kiemelkedő szakmai érdemein túl szemléletében, értékrendjében is közel áll egyházunk hosszú távú cigánymissziós elképzeléséhez.

Út az életért

Fontos cigánymissziós esemény a Bethesda Gyermekkorház és a Református Missziói Központ (RMK) évente megrendezésre kerülő szűrőútja, az „Út az életért”. A főként cigány közösségeket megcélzó egészségügyi szűrés során látás-, hallás-, vérnyomás-, vércukorszint- és tüdőkapacitás-mérést, valamint egészségpszichológiai felmérést végeznek az egyház orvosai és egészségügyi munkatársai. A szűrővizsgálatok tizennégy településre – Encsencs, Jánd, Békés, Zamárdi, Segesd, Barcs, Lenti, Vilmány, Olaszliszka, Ózd, Encs, Dencsháza, Kovácsbida és Sárpilis – jutottak el szeptember 16. és október 16. között, a négy egyházkerület területének mindegyikét érintve.

Testvérpár – vilmányi pillanatkép

Cigányok közötti szolgálat a gyülekezetekben

Bár a cigányok közötti szolgálat terén inkább a hiányosságainkról szoktunk beszélni, a Magyarországi Református Egyház keretén belül sok területen és sok településen folyik csendes szolgálat a cigány lakosság között. Az egyházkerületi és egyházmegyei missziói előadók segítségével rövid áttekintő felmérés készült a cigányok közötti szolgálat helyzetéről. Ennek alapján általánosságban elmondható, hogy sok gyülekezetünkben nem nevesített módon, hanem a gyülekezeti szolgálat természetes része, hogy cigány származású hívek is bekapcsolódnak vagy érintettek. A leggyakoribb találkozás és szolgálat a cigányok között a hittanórák keretei között valósul meg, hiszen a hittanórákon magyar és cigány gyermekek együtt vesznek részt. A hittanoktatáson túl a közoktatáson keresztül van több gyülekezetnek is kapcsolata a cigány családokkal. Néhány településen, ahol nagyszámú cigányság él, a gyülekezet utcamisszióval és családlátogatással igyekszik bevonni az embereket a közösség életébe. Több olyan jó példa van, ahol hosszú évek kitartó közösségépítő munkájának köszönhetően bibliaórákon, gyülekezeti alkalmakon magyarok és cigányok együtt vesznek részt. A körülbelül ezerkétszáz magyarországi református gyülekezet közül hetven-nyolcvan azoknak a száma, ahol rendszeresen folyik valamilyen cigánymissziós tevékenység. Ezek egy igen jelentős része – szoros kapcsolatban a cigányság nagyobb tömbjeinek országon belüli elhelyezkedésével – dominánsan a Tiszán-
innyi Református Egyházkerület területén van. A Magyarországi Református Egyház négy egyházkerületében folyó cigánymissziós, illetve főként cigány emberekre, közösségekre irányuló tevékenységek pontos felmérése jelenleg is zajlik. A református cigánymisszió szempontjából kiemelt fontosságú helyszínek a vilmányi „Esélyt adunk” Tanoda, valamint az „Almáskert” Gyerekház és Tanoda Dencsházán. Közvetlenül megvalósulás előtt áll egy harmadik hasonló intézmény létrehozása egy Baranya megyei helyszínen.

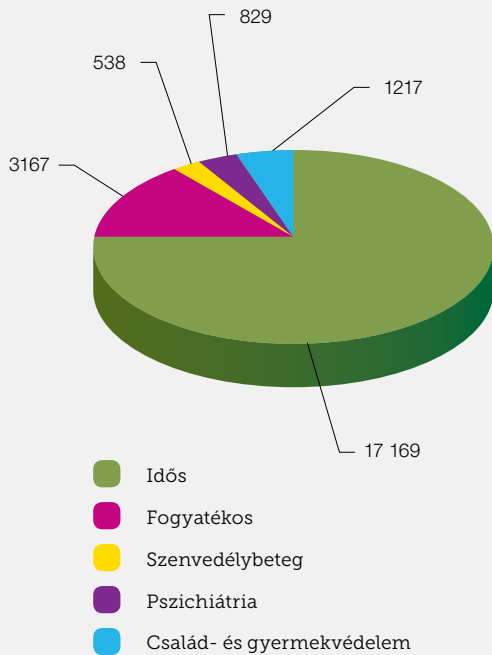

Szeretet-
szolgálatunk

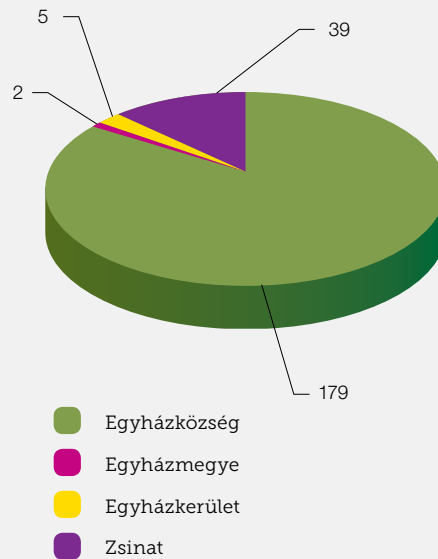
Intézményes diakónia

A Magyarországi Református Egyház 2011-ben országszerte 225 református diakóniai intézményben csaknem 23 000 rászorulóval gondoskodott intézményes keretek között.

Megoszlás intézménytípus alapján

Megoszlás fenntartó alapján

Református Diakóniai Felnőttképzési Intézmény (REDIFI)

Az elmúlt három év során a REDIFI akkreditált intézményként 220 református, más felekezeti, önkormányzati és civil szociális intézmény 1000 dolgozóját képezte tovább 16 témakörben. Ezen kívül több mint 600 magánszemély vett részt további képzéseken. 2011 őszén indult el a 100. képzési csoport. Eddig 36 helyszínen oktatott a REDIFI országszerte, valamint elkészült a távoktatásos informatikai rendszer.

Képzések

Egyházi képzéseket indított ifjúsági csoportvezetői és családi körök vezetőinek a Református Fiatalok Szövetségével (Refisz) és a Zsinati Ifjúsági Irodával közösen. A szociális intézmények új kollégáit szemléletformálásként és az egyházi ismeretek elmélyítéseként a Bevezetés a református diakóniába című képzéssel ismertetik meg.

Pedagógusok, gyülekezeti csoportok vezetői kaptak gyakorlati ismereteket a játék- és élménypedagógiai módszerekkel való interaktív foglalkozás- és táborszervezéshez. Szociális kreditpontos képzésekből 2011-ben 15 témakört hirdetett meg az intézmény, 28 csoportot indított, és

456 szociális intézményi dolgozó szerzett itt kreditpontot. Huszonnégyféle szociális kreditpontos továbbképzést és konferenciát nyújtott be akkreditációra a REDIFI, melyeket három évre meg is kapott. Nevelőszülő-hálózat keretében 2011-ben 88-an végezték el a döntés-előkészítő (Fiksz) tréninget és a nevelőszülői tanfolyamot.

A REDIFI vizsgaközpont is: lehetőség van Európai Gondozási Tanúsítvány (EGT) megszerzésére, továbbá a Kézenfogva Alapítvánnyal közösen felkészítő képzést tartanak, mely során a hallgatók nemzetközileg elismert tanúsítványt kapnak magyar, illetve angol nyelven.

Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ)

A Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) szerteágazó programjainak keretében támogatói jóvoltából 2011-ben összesen 50 millió forinttal segítette a bajbajutottakat, valamint 116 millió forint értékű természetbeni adományt juttatott el a rászorulókhöz. A legfontosabb segélyezési projekt 2011-ben a vörösiszap-katasztrófa által érintett területen zajlott. Ez évben az MRSZ negyven család ingóságpótlását végezte összesen 35 millió forint értékben.

Az általános segélyezés főbb elemei

A „Megtört kenyér” program az MRSZ élelmiszer-segélyezési programja. Éves szinten 220 településen megközelítőleg 6800 háztartásba juttatott el élelmiszer-támogatást a szervezet.

A „Segíts gyógyulni!” program az MRSZ Kárpát-medencei egészségügyi programja. A programnak két fő része van: egészségügyi kezelések, műtétek támogatása és gyógyászati segédeszközök, gyógyszer-támogatás. A szervezet 2011-ben négy millió forint értékben nyújtott támogatást egészségügyi kezelésekhez.

A „Mentőöv” programban az MRE és MRSZ egy „mentőöv” alapot hozott létre, melyre támogatásokat gyűjt kilakoltatott családok átmeneti megsegítésére. Az egyedülálló kezdeményezés tizenkét családdal indult decemberben. Féléves időtartamra lakást, valamint életvezetési és pénzügyi tanácsadást kap a támogatott a Szeretetszolgálattól. Várhatóan a támogatott időszak végére saját lábára tud állni a család.

A segélyezés hosszú távon nem oldja meg a társadalom alapvető problémáit, ezért a szervezet hatékony „Vidékfejlesztési” programot indított, ami hosszú távon az egyén és a közösség felemelkedését, önállóságát erősíti. A vetőmag- és csirkeprogram jelenleg harminchat településen segíti a rászorulókat.

Az MRSZ tárgyi adományokat juttat el hazai és határon túli magyar oktatási intézményekhez. 2011-ben kilenc oktatási intézmény kapott támogatást, amely néhány tanterem teljes felszerelését, felújítását jelentette. Ezenkívül ötezer diák részére szépirodalmi könyveket, tankönyveket és informatikai oktatáscsomagokat küldött az MRSZ.

60/61

Nemzetközi segélyezés

A Magyar Református Szeretetszolgálat létrehozott egy önkéntes orvosokból álló tizenöt fős orvoscsoportot. A csoport kész és képes nemzetközi természeti, ipari és egészségügyi katasztrófák, járványok esetén hat órán belül teljes felszereléssel elindulni a világ bármely pontjára. A márciusi, Japánt sújtó földrengés után a Szeretetszolgálat hárommillió forint értékű adományból a katasztrófa túlélőinek étellemezéséhez járult hozzá, valamint sugármérő műszerek vásárlását támogatta. Hosszú távú egészségügyi fejlesztési programot indított az MRSZ Afganisztánban, melynek keretében orvosi felszereléseket juttat el egészségügyi intézményekbe, s az eszközök használatának betanítását az orvoscsoport szakemberei végzik.

Cseppeket gyűjtött a Magyar Református Szeretetszolgálat

A Magyar Református Szeretetszolgálat 2011 adventjében új módon hívta fel a figyelmet a nehéz körülmények között élő diákok helyzetére. Az „Egy cseppnyi szeretet” elnevezésű kampányhoz Wolf Kati énekesnő is csatlakozott. A jó célra szánt adományokért cserébe a jótékonykodók két darab csepp alakú karácsonyfadíszot kaptak. További támogatóként a Dunántúli és az Északmagyarországi Regionális Vízművek Rt. vezetői háromezer csepp megvásárlásával támogatták a gyerekeket. A kampány során a hátrányos helyzetű gyermekek oktatására több mint kétfélmillió forint adomány gyűlt össze.

Önkéntes Diakóniai Év Programiroda (ÖDE)

Az Önkéntes Diakóniai Év Programiroda (ÖDE) Magyarországi Református Egyház Elnökségének határozata következtében 1997-ben kezdte meg munkáját 18–30 év közötti fiatalok megszólításával. A programiroda szolgálatának célja hosszú távú önkéntes szolgálat lehetőségét felmutatni fiatal felnőtteknek itthon és külföldön.

Az ÖDE Programiroda tevékenysége 2011-ben

Az ÖDE önkénteseket toborzott számos református gimnáziumban és rendezvényen, valamint meghívást kaptak a Mobilitás Ifjúsági Szolgálat rendezvényeire, többek között az Európa Napra és az Önkéntesség Európai Éve nyitó rendezvényére is. Az Európai Önkéntes Szolgálat (EVS) keretében akkreditáltak, illetve számos szolgálati hely esetében megújították az akkreditációkat. 2011-ben egy sikeres pályázatnak köszönhetően százhetvenezer euró pályázati támogatást kapott a programiroda a Fiatalok Lendületben Program keretében önkéntes projektek megvalósítására.

Az Önkéntes Diakóniai Év Programiroda 2011 során 71 önkéntest küldött külföldre és 32 fiatalt fogadott Magyarországon. Elsősorban olyan református fiatalokat szólítottak meg, akik református gimnáziumokban végeztek, de fontos volt számukra a hátrányos helyzetű és cigány fiatalok támogatása is. Részükre ifjúsági csereprogramokat szerveztek több helyszínen és országban. Így Portugáliában az Associação Juvenil de Peniche elnevezésű ifjúsági ház meghívására 2011 áprilisában, Angliában az Egyesült Református Egyházzal (URC) közösen Yardley Hastingsben, illetve a Sepsiszentgyörgyi Diakónia meghívására vettek részt egy csereprogramon Uzonkafüredőn 2011 augusztusában összesen 45 fővel.

**Egészségügyi
szolgálatunk**

Átadták a Dizseri Tamás Szeretetszolgálati Díjat

Németh Sándor díjazott

A díj kuratóriuma 2011-ben Németh Sándornak, a Bethesda Gyermekkórház munkatársának ítélte oda az elismerést. A 2004-ben alapított díjat azok kapják, akik kiemelkedő munkát végeznek az emberek testi-lelki gyógyítása érdekében. A díj ünnepélyes átadása január 29-én volt a Németajkú Református Egyházközség templomában.

Élménynap beteg gyermekeknek

A Magyar Villamos Művek Zrt. két leányvállalata, az MVM Trade Zrt. és az MVM Partner Zrt. 2007 óta szervez élménynapokat a beteg, tartós gyógykezelésre szoruló és gyógyult gyermekeknek. Az élménynap alkalmából a két vállalat összesen ötvenmillió forintot adományozott tíz egészségügyi intézménynek és gyermekgondozó szervezetnek, köztük a Bethesdának tízmillió forintot, amelyet hematológiai laborautomata beszerzésére szántak.

Jótekonysági teniszverseny

A Nőszírom Egyesület jótekonysági teniszversenyt szervezett a Bethesda Gyermekkórház javára június 4-én. A verseny védnöke a Magyar Tenisz Szövetség elnöke, Szűcs Lajos országgyűlési képviselő volt, a verseny díszvendége pedig Szekeres Pál sportügyekért felelős államtitkár.

Intraosseális fúrót kapott a Bethesda

Május 24-én a Magyar Gyermekmentő Alapítvány elnöke, Gesztes Éva megajándékozta a Gyermek-aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Osztályt az EZ-IO vidacare intraosseális fúróval, melyet Velkey György főigazgató vett át. Ez a készülék lehetővé teszi a kritikus állapotban lévő gyermekek infundálását akkor is, ha a véna már nem biztosítható.

Skót gyermekek gyűjtöttek a Bethesda javára

A Church of Scotland World Mission szervezésében több száz skóciai gyerek vett részt abban az akcióban, aminek lényege, hogy egy jó cél érdekében pénzt gyűjtenek. Ebben az évben a Bethesda volt a kedvezményezettje a gyűjtésnek, aminek eredményeképpen az összegyűlt közel kétfélmillió forintot a kórház intenzív osztálya kapta.

A Bethesdában járt a magyar jégkorong-válogatott

A magyar jégkorong-válogatott május 2-án több száz plüss állatfigurával megrakva érkezett a Bethesdába. A világbajnokságon az első, magyarok által szerzett pont után a közönség plüssfigurákat dobált a jégre, ezzel is kifejezve örömét. A csapat a játékokat beteg gyermekeknek ajánlotta fel úgy, ahogyan az már évek óta hagyomány.

Fiatalok egyháza

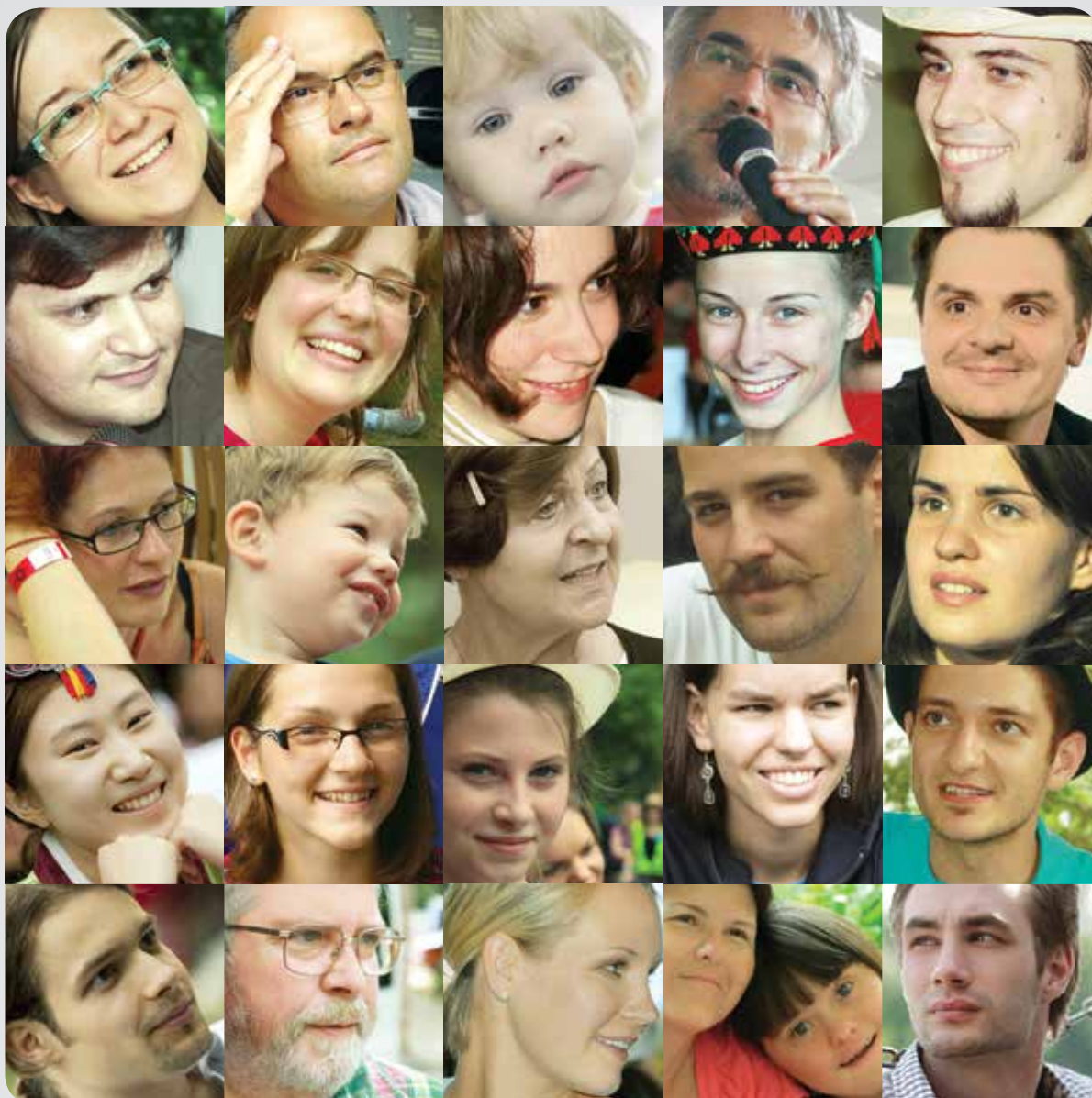

Csillagpont 2011

A Csillagpont Református Ifjúsági Találkozó a Magyarországi Református Egyház hivatalos ifjúsági fesztiválja, amely az évek során országosan, sőt Kárpát-medencei szinten is ismertté vált. A Csillagpont ifjúsági missziós alkalom, ami kétfévente mindig más egyházkerület területén kerül megrendezésre. A 2011. július 19–23. között megtartott ötödik találkozót a Dunántúli Református Egyházkerület fogadta be; a vizek városa, Tata biztosított közel 3200 fiatalnak értékteremtő és Istenre mutató közösségi színteret.

A fiatalok jókedvét nem tudta elmosni a többnapos eső sem

Előadók és résztvevők a 2011-es Csillagponton

Egy fesztivál, amelynek arca van

„A Csillagpont az a találkozó, amelynek arca van” mottó arra utal, miszerint a találkozó kiemelt célja, hogy fesztiválkörnyezetben is tudjon személyes maradni. Ezt szolgálják a rendezvény éppen adott központi témáját feldolgozó-elmélyítő kiscsoportos beszélgetések. 2011-ben a Csillagpont fő témája az „Érintések” volt. Bagdy Emőke, a Károli Gáspár Református Egyetem Pszichológiai Intézetének tanára délelőttönként arra próbált szakszerű magyarázatokat adni, hogy egészséges fejlődésünkhöz, egészséges társkapcsolatainkhoz és istenkapcsolatunkhoz miért életadóak az érintések. A résztvevők a főelőadások érlelte benyomásokat mintegy százhusz meghitt hangulatú kisközösségben alakíthatták személyes kérdésekké. A 2011-es Csillagpont a korábbi találkozókhoz képest még több személyes beszélgetésre, kiscsoportos alkalomra, kapcsolatépítésre akart lehetőséget biztosítani.

Kárpát-medencei egység erősítése

Hangsúlyos a határon túli magyar református közösségek bevonása a program alakításába. Ezért rendezték meg a találkozót előrendezvényeként 2011 májusában az első Kárpát-medencei Testvér Ifi Hétvégét, majd ennek folytatásaként a Csillagponton egy Testvér Ifi Találkozót. A 2011-es Csillagponton tizenhét különböző program valósult meg határon túli magyarok szervezésében vagy részvételével.

A fiatalok gyülekezetbeli szolgálatának segítése

Amellett, hogy ez a találkozó mindig minőségi, igényes hitmélyítő, kulturális és szórakozási lehetőségeket biztosít, már 2009-re „ifjúságnevelő program”-má nőtte ki magát, ami 2011-ben még szervezettebben valósulhatott meg. A 2011-es találkozó mintegy 565 önkéntest mozgósított; megtanítva őket közösségben, csapatban dolgozni, a többiekért tenni és felelősséget vállalni.

A Csík zenekar emlékezetes koncertet adott

A záró istentisztelet után az Áldások utcájában kaphattak lelki útravalót a fiatalok

A Csillagpont programjairól

A résztvevőket az előző évekhez hasonlóan 2011-ben is színes programkavalkáddal várta a Csillagpont. A hit és a művészet kapcsolatáról tartott előadást Rajkai Zoltán színművész, lehetőség nyílt a beszélgetésre ifj. Bibó Istvánnal, az irodalom jelenlegi helyzetéről tartott beszélgető- és előadóestet Kiss Judit Ágnes költő, író. Hittel a csúcson címmel tartott képes beszámolót Eröss Zsolt hegymászó, életéről és pályájáról mesélt Gundel Takács Gábor. Volt Giccsparty, ahol a Csillagpont külföldi vendégei mutatták be a hazájukra leginkább jellemző giccseket. Népszerű volt a Viptivity, ahová Bölcskei Gusztáv püspök is beállt játszani. A Nemadomfel együttes hagyományos koncertje után egy éjszakai ráadászenéléssel is meglepte a táborlakókat. Esténként táncházakkal és koncertekkel várták a fiatalokat. Különösen nagy sikert aratott a Non Stop, a Bolyki Brothers, a Pannonia Allstars Ska Orchestra és a Csík zenekar koncertje.

Az ifjúsági munka az egyházban

A **Dunamelléki Református Egyházkerületben** a konfirmandus korosztály megszólítása egy-egy alkalomra került a megyei találkozók tekintetében. Minden megyében ugyanaz a program valósult meg, aminek a lelkészek igei szolgálatán túl a forma kidolgozását Surányi Zoltán élménypedagógus végezte. Ugyancsak megrendezésre került a kerületi konfirmációs tábor.

A tavalyi év a **Dunántúli Református Egyházkerületben** a Csillagpont házigazdája szerepen túl a megyék ifjúsági találkozóiról szólt. Több megyében szerveztek ifjúsági napokat, amin a fiatalok megtapasztalhatták, hogy belátható távolságon belül hány kortársuk gondolkodik egymáshoz hasonlóan. A megyei aktivitáson túl a középiskolai ifjúsági élet is hangsúlyt kapott, hiszen Pápán, Csurgón, Kaposváron, Tatán is megvalósultak ezek az összejövetelek.

Vissza a világba elnevezéssel ifjúsági iroda kezdte meg a működését a **Tiszáninneni Református Egyházkerületben**, aminek a keretén belül ifjúsági kortárssegítő programok valósulnak meg. Továbbá megnyílt a Kontrasztkiállítás Miskolcon, amelyet hetek alatt több ezer fiatal tekinthetett meg az egész kerületből.

A **Tiszántúli Református Egyházkerületben** Játék az élet – az élet nem játék címmel közösségépítő programot dolgoztak ki, aminek fő célja a nem keresztyén fiatalok megszólítása. Kárpát-medencei egyetemi gyülekezetek nyári tábora valósult meg Beregszászon, a tavaszi találkozó pedig Veszprémben. Ősszel Kárpát-medencei ifjúsági találkozó keretén belül több mint százhusz fiatal találkozott ötven gyülekezetből. A cél az volt, hogy különböző méretű, helyzetű gyülekezetek ifjai testvérkapcsolatot alakítsanak ki.

Ökumenikus Ifjúsági Alapítvány – KözösPont

A KözösPont misszió munkájában közel hetven önkéntes fiatal és spirituális, lelkész, pap vett részt 2011-ben. A misszió megjelent mindhárom nagy magyarországi fesztiválon (Sziget, Hegyalja, VOLT). Megindult egyfajta megújulási hullám is: számos nagyon fiatal, önkénteskedő KözösPontos kezdett be-

le a munkába 2011-ben. A három fesztivál-helyszínen körülbelül 1200–1400 fiatal érték el az önkéntesek, voltak be beszélgetésbe, vagy a KözösPont-sátorban zajló valamelyik kreatív programba. A fesztiválokon való munkát szintén hagyományosan három kötelező, egész hétvégés képzés előzte meg, ahol az önkéntesek többek között a KözösPont-misszió működésébe kaptak részletes betekintést, szereztek ökumenikus ismereteket, és felkészítették őket a betérőkkel való beszélgetésre is. Fontos újdonság, hogy a KözösPont vezetését végző Hatok tagjainak szárnyai alatt és aktív segítségével és részvételével született meg és indult útjára Kárpátalján a Közös Út fesztiválmisszió. A misszió költségeit a három alapító egyház – evangélikus, katolikus, református – hozzájárulásaiból fedezték, melyet sikeresen egészítettek ki egy állami pályázattal.

Skóciai tanulmányút

A skóciai United Reformed Church meghívására egyhetes tanulmányúton vett részt az ifjúsági szolgálatot végző lelkészek tízfős csoportja. Az egész ország területéről minden egyházkerület képviseltette magát a delegáció tagjai között. A közel egy hét alatt olyan gyülekezeteket, szervezeteket és programokat látogattak meg, amelyek hatékonynak bizonyultak az egyházi ifjúsági szolgálatban.

72 óra kompromisszum nélkül

2011. október 14–16. között zajlott a 72 óra kompromisszum nélkül ifjúsági önkéntes hétvége. A résztvevők száma 2010-hez képest ismét megduplázódott, 8750 fő regisztrált az esemény honlapján, a valóságban összesen több mint 9000 fiatal vehetett részt a munkában. A programba bevont települések és a megvalósított feladatok, projektek száma (143 település, illetve 354 projekt) is jelentősen növekedett a megelőző évhez képest.

Oktatás

Közoktatás

Az 1990-ben újrainduló református oktatási rendszer 1995-ben tartotta meg első közös, országos tanévnyitóját Budapesten, a Kálvin téri református templomban. Tizenhat esztendő múltán, 2011-ben ismét a Kálvin téri református templom volt az Országos Református Tanévnyitó helyszíne.

A 2011/12. tanévben 206 közoktatási feladatot lát el 129 intézmény keretei között a református közoktatás (a fenntartók száma 81, a többcélú intézményeké 43). 47 óvoda, 76 általános iskola, 28 gimnázium, 8 szakközépiskola, 3 szakiskola, 14 művészetoktatási, 6 gyógypedagógiai intézmény, 21 diákotthon, valamint 2 pedagógiai szakszolgálat és 1 pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény tevékenykedik iskolarendszerünkben.

Az Országos Református Tanévnyitón vehették át többéves kiemelkedő pedagógusi tevékenységük érdeméért a Makkai Sándor-díjat: Csiszár Ákosné tanító (Kisvárd), Karikó-Tóth Tibor igazgató (Szentés) és Veres Edit tanár (Péterfalva/Kárpátalja). Az Imre Sándor-díjat a Zsinat Szathmáriné Tóth-Pál Ildikó sárospataki igazgatónak adományozta, melynek átadására november 18-án a Zsinat ülésén került sor.

A 2011/12. tanév kezdetén 12 esetben került sor önkormányzati intézmény átvételére, azonban mindössze 2 olyan településen (Fehérgyarmat és Magyarcsanak), ahol eddig nem működött református közoktatási intézmény. A többi helyen a meglévő intézmény stratégiai továbbépítésére, valamint a szülői várakozások megvalósítására került sor. Az átvételek következtében 7 új intézménnyel (Budapest-Rákoscsaba, Fehérgyarmat, Magyarcsanak, Makó, Mezőcsát, Orosháza és Tata), 5 meglévő intézményben pedig új telephellyel (Békés, Cegléd, Hajdúnánás, Törökszentmiklós és Túrkeve) gyarapodott a református egyház oktatási rendszere. Egyházunk az óvodai nevelést 9, az alapfokú oktatást 5, a középfokú oktatást pedig 1 új feladatellátási helyen vállalta át.

Mindezek mellett további 5 intézményalapításról számolhatunk be. Püspökladányban a volt (és egyben új) egyházi ingatlan tulajdonjogi helyzetének rendezésével került sor általános iskola és művészetoktatási intézmény alapítására. A miskolc-felsővárosi református közösség alapítványtól vette át intézményét, melyben az általános iskola és a középiskola tevékenységét a művészetoktatás fogja át. Balmazújvárosban (óvoda és általános iskola) és Gödöllőn (óvoda) a helyi egyházközösség, Kazincbarcikán (általános iskola) pedig az egyházkerület indított el új intézményt. Fehérgyarmat és Magyarcsanak mellett új településként Balmazújváros, Kazincbarcika és Püspökladány került fel 2011-ben a református közoktatás térképére.

A református közoktatás létszámadatainak alakulása 2011-ben

	2010. szept. 15.	2011. szept. 15.
Korai fejlesztés	24	30
Óvodai nevelés	3 237	4 238
Alapfokú oktatás 1–8. évfolyam	18 427	20 931
Középfokú oktatás (középiskola 9–12., 9–10. évfolyam)	8 745	9 241
Szakképzés (szakmai elmélet)	454	427
Kollégiumi nevelés	1 548	1 741
Alapfokú művészeti oktatás	2 109	2 493
Fejlesztő felkészítés (gyógypedagógiai ellátás)	137	122
Összesen:	34 681	39 223

Grosics Gyula gratulál a Lónyay Focikupa résztvevőinek

A Kárpát-medence református oktatási intézményeinek együttműködése

A magyarországi református közoktatási intézmények 2011 októberében 11 385 187 forint adományt gyűjtöttek össze a Kárpát-medencei Református Oktatási Alap támogatására. Az év eseményei közül kiemelkedik a Magyar Református Középiskolák XVI. Találkozója, melyre 2011. július 6–9. között Kiskunhalason került sor. A Kárpát-medence református oktatási intézményeinek 2011/12. tanévi tanévnyitóján – 2011. szeptember 3-án Rimaszombaton – a hazai és a határon túli intézmények kiálltak a felvidéki magyar református oktatás értékeinek megőrzése mellett.

A Református Tehetséggondozó Alapítvány 2011-ben Balatonszárszón szervezte meg – immár 17. alkalommal – a református középiskolások tehetséggondozó táborát, a Talentum táborát. Ez esztendőben is lehetőség nyílt arra, hogy az alapítvány anyagi segítségével Magyarország és Kárpátalja szinte valamennyi, ezen kívül a Felvidék egy református középiskolájából összesen hatvannégy diák vehessen részt a Talentum tábor programjában, melynek központi témája a „Háború és béke – erőszak, béke, megbékélés” volt.

A közösségépítés sportja

Idén tizenötödik alkalommal rendezték meg a budapesti egyházi középiskolák között zajló Lónyay Focikupát. Az esemény másfél évtizede jött létre azzal a céllal, hogy a diákok a téli időszakban is sportolhassanak, egyúttal nemes versengés keretei között mérjék össze tudásukat. A világhírű aranycsapat ma is élő két legendája, Grosics Gyula és Buzánszky Jenő korábban már többször is megtisztelte jelenlétével a mérkőzéseket. Az egykori klasszis, Grosics Gyula ebben az évben sem hagyta ki a döntőt, amit február 26-án a Pestszentlőrinci Sportcsarnokban játszottak. 2011-ben tizenkét egyházi gimnázium vehetett részt a tornán, de tervben van a rendezvény ki-terjesztése a határon túli iskolákra is.

72/73

Új tornatermet avattak Diósgyőrben

Új tornateremmel gazdagodott a Miskolc Diósgyőri Református Általános Iskola és Óvoda. A több mint kétszázmillió forintos beruházást részben önerőből finanszírozta az intézmény, melyhez jelentős anyagi háttérrel járult hozzá a Tiszáninneni Református Egyházkerület. Az épületet december 8-án adták át ünnepélyes keretek között.

Új református iskola Dunamelléken

Rekordidő alatt készült el a veresegyházi Kálvin Téri Református Általános Iskola. 2011 márciusában kezdődött az építkezés, és szeptemberben már öt évfolyamon kétszázötven diák kezdhette meg a tanévet az intézményben. A Veresegyházi Református Egyházközség fenntartásában lévő iskola a templom melletti telken épült meg a helyi önkormányzat finanszírozásából csaknem négyszázmillió forintból.

Reformátusból reformátusba

A tehetséggondozás és a református oktatási intézmények szorosabb együttműködése a célja annak a megállapodásnak, amit a Károli Gáspár Református Egyetem és a budapesti Baár-Madas Református Gimnázium kötött márciusban. A Dunamelléki Református Egyházkerület fenntartásában lévő Baár-Madas jó mutatókkal rendelkezik a középiskolák között; diákjainak legalább kilencven százaléka tanul tovább egyetemeken és főiskolákon. A tanulók az idegen nyelvekkel is jól állnak: érettségi előtt csaknem mindegyiküknek van legalább egy középfokú, a végzősök ötödének pedig felsőfokú nyelvvizsgálója. Tavaly a kilencvenkét végzős diák összesen kilencven nyelvvizsgálóval rendelkezett. A Baár-Madas életében bevett módszer az együttműködés más intézményekkel, például a gimnázium a SOTE-nak is partneriskolája. A középiskola keresi a tehetséggondozás új formáit és lehetőségeit, többek között a Magyar Géniusz Integrált Tehetségsegítő Programban is részt vesznek.

A gimnázium vezetősége úgy gondolta, ha személyes munkakapcsolat, kötődés alakul ki a diákok és a Károli oktatói, tanárai között, az segíthet abban, hogy több gimnazista válassza majd a református egyetemet továbbtanuláskor.

Kurucz György a KRE-BTK dékánhelyettese, Balla Péter a KRE rektora és Tombor László a Baár-Madas igazgatója aláírja a megállapodást

Elkezdődött a tanév a Tompa Mihály Református Általános Iskolában

Megnyitották az idei tanévet a kazincbarcikai Tompa Mihály Református Általános Iskolában. Szeptember elsején négy osztályban, közel száz diákkal kezdődhetett meg az oktatás a kétszintes, tizennyolc tantermes iskolaépületben. Az észak-borsodi kisváros képviselő-testülete még tavasszal döntött arról, hogy a Tizáninnyi Református Egyházkerület 2013 szeptemberéig térítésmentesen használhatja a Herman Ottó Tagiskola épületét, és ott általános iskolai oktatást végezhet. A képzési paletta bővülése része annak a stratégiai programnak, amit az egyházkerület két éve fogalmazott meg. Ennek három fő alappillére a minőségi oktatás kivitelezése, az egymásra épülő iskolafokokozatok szem előtt tartása, illetve a szakképzés népszerűsítése.

Magyar Örökség-díjas a Pápai Református Kollégium

A Magyar Örökség-díj kitüntetettjeinek kiválasztása az alulról építkező demokrácia elvén és gyakorlatán alapszik: mindenkinek módjában áll díjra javasolni az általa arra érdemesnek tartott személyt, együttest, intézményt, teljesítményt. A Magyar Örökség-díj bírálóbizottságának tagjai, akik neves tudósok, művészek, tanárok, történelmi egyházak képviselői közül kerültek ki, kizárólag az így beérkezett javaslatokból választják ki a díjazandókat. Évente négy alkalommal, esetenként hét-hét díjat, aranyjelvényt és oklevelet osztanak ki. A 480 éves Pápai Református Kollégium nem az első református kollégium, amely e kitüntető címben részesül. A Kolozsvári Református Kollégium 2007-ben, a Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium 2006-ban, a Sárospataki Református Kollégium 2005-ben kapta meg az elismerést.

Felsőoktatás

A református felsőoktatást a Károli Gáspár Református Egyetem és a Debreceni Református Hittudományi Egyetem mellett további két hittudományi képzést folytató főiskola – Pápai Református Teológiai Akadémia és a Sárospataki Református Teológiai Akadémia – képviseli. A hallgatói létszám 2011-ben a következőképp változott:

Képzési forma	2010	2011
Nappali tagozat	3 662	3 756
Levelező/esti tagozat	1 509	1 465
Összesen:	5 171	5 221

Finanszírozás jellege	2010	2011
Államilag finanszírozott	2 911	2 883
Költségtérítéses	2 260	2 338
Összesen:	5 117	5 221

74/75

Fekete Károlyt nevezték ki a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektorává

Július 27-én a Sándor-palotában Schmitt Pál köztársasági elnök Fekete Károlyt bízta meg a Debreceni Református Hittudományi Egyetem (DRHE) vezetésével. Fekete Károly az egyetem élén Fazakas Sándort váltotta, megbízatása három évre szól. Az új rektor a Debreceni Református Teológiai Akadémia teológus-lelkész szakán végzett, majd doktori disszertációját Makkai Sándor gyakorlati teológiai munkásságából írta. 1996 óta az egyetem Gyakorlati Teológiai Tanszékének vezetője volt, a 2010/2011-es tanév kezdete óta pedig kinevezett egyetemi tanár. Egyszer már vezette a Hittudományi Egyetemet, első ízben 1997 augusztusától 2005 júliusáig.

Katakéta-lelkipásztori munkatárs szak indult Beregszászon

Közös képzést indított a Sárospataki Református Teológiai Akadémia és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. Az új szakon összesen harminckilencen kezdik el tanulmányaikat, mindannyian levelező tagozaton. A szak elindítását gyülekezeti igény hívta életre, ugyanis Kárpátalján nagy szükség van az úgynevezett lelkipásztori segítőkre, akik az idősek ellátásában, a diakónusképzésben, vagy akár az ifjúsági misszió területén vállalhatnak jelentős szerepet.

Új korszak kezdődött a debreceni református felsőoktatásban

A Tiszántúli Református Egyházkerület Tanácsa a Debreceni Református Hittudományi Egyetem és a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola fenntartójaként tavaly arról határozott, hogy összevonja a két intézményt.

Az Országgyűlés még a nyári szünet előtt meghozta döntését az integráció tudomásulvételéről és 2011. szeptember 1-jétől egy debreceni református felsőoktatási intézményt ismer el. A jövőben a Debreceni Református Hittudományi Egyetem (DRHE) nevet viselő intézményben a hagyományos teológiai és hitéleti képzések mellett továbbra is indulnak, illetve folytatódnak a beolvasott főiskola eddigi képzései. Az egyetemen négy intézet működik majd, a Teológiai, az Alkalmazott Teológiai, a Kölcsey Ferenc Tanítóképzési és a Kommunikáció- és Társadalomtudományi Intézet. Az integráció folyamatáról Fekete Károly, az intézmény rektora elmondta: az intézményi beolvasás folyamata az állami és egyházi felsőoktatási törvényeknek megfelelően zajlott, ennek következtében a hallgatók semmiféle jog-sérelemet nem szenvedtek.

Együttműködési megállapodást írt alá a debreceni és a szülői teológia

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem delegációja – tanárok és a diákközösség képviselői – Hodossy-Takács Előd rektorhelyettes vezetésével január 26-án fogadta a szülői Presbyterian College and Theological Seminary képviselőit, Young-Ihl Chang rektort és In-Jong Hongot, a Nyilvános Kapcsolatok Osztályának elnökét. A találkozás alkalmával ünnepélyes keretek között sor került az egyetemek közötti kölcsönös Együttműködési Megállapodás aláírására, aminek értelmében az egyetemek között lehetőség nyílik egyetemi oktatók, diákok és egyetemi tantárgyak kölcsönös cseréjére, oktatási projektek és konferenciák közös szervezésére.

Vladár Gábor rektor Aranygyűrés Teológiai Doktor címet kapott

2011-ben Vladár Gábornak ítélte az Aranygyűrés Teológiai Doktor címet a Doktorok Kollégiuma. A Pápai Református Teológiai Akadémia rektora, a soproni gyülekezet lelkipásztora az elismerést a Zsinat novemberi ülésén vehette át. Kádár Zsolt, a MRE Doktorok Kollégiumának főtitkára laudációjában kiemelte: a Pápai Református Teológia újraindításának meghatározó személyisége Vladár Gábor tanszékvezető egyetemi tanár, az intézmény rektora. Mindaz, ami az elmúlt másfél évtized óta Pápán történt a lelkészképzés és a teológia legmagasabb szintű művelése terén, az szorosan összekapcsolódik Vladár Gábor személyével, tudásával, szolgálatával. Korosztályának kimagasló teológiai műveltségű és tájékozottságú alakja, aki teológiai hallgatóként írta meg első jelentősebb munkáját – az „Ószövetségi bibliaismeret” jegyzetét. Ettől kezdve sorra jelentek meg tudományos cikkei az egyházi lapokban. A tudományos alapművek megírása és szerkesztése mellett Vladár Gábor kapott megbízást több mint két évtizeddel ezelőtt arra, hogy az újrainduló hitoktatás alapvető szükségletét kielégítve több korosztálynak is megírja a hittankönyveket, melyek máig használatosak. Legújabb feladata, amely bizonyos értelemben koronája is teológiai munkásságának, az új fordítású Biblia újszövetségi részének szövegrevíziója.

Károli Gáspár Református Egyetem

Új rektor az egyetem élén

76/77

Balla Péter családjával, valamint Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszterrel, Schmitt Pál köztársasági elnökkel és Bölcskei Gusztáv püspökkel

2011 tavaszán az egyetem pályázatot írt ki a rektori tisztség betöltésére. A Zsinat májusban erősítette meg a Károli Gáspár Református Egyetem Szenátusának döntését, amellyel Balla Pétert hároméves határozott időtartamra az intézmény rektorává választotta. A folyamat lezárását követően Schmitt Pál köztársasági elnök 2011. szeptember 1-jétől kezdődően három évre az egyetem rektorának Balla Pétert nevezte ki, aki megbízatása előtt a KRE rektori feladatokkal megbízott rektorhelyetteseként tevékenykedett. A rektor munkáját két rektorhelyettes segíti Bozsonyi Károly és Miskolczi Bodnár Péter személyében.

A karok vezetése stabil, a dékánok a kari munkavállalók bizalmát élvezve tevékenykednek. 2011 nyarától az Állam- és Jogtudományi Kart Antalóczy Péter vezeti, 2010 októbere óta a Bölcsészettudományi Kar élén Sepsi Enikő dékán látja el ezt a feladatkört. A Hittudományi Karon 2011 szeptemberétől az egymás után két dékáni ciklusban is tevékenykedő Békési Sándort tisztségében Zsengellér József követte. A Tanítóképző Főiskolai Kart Nagy István dékán vezeti.

Növekvő hallgatói létszám, folyamatosan bővülő képzés kínálat

Az intenzív felvételi kampánynak, valamint az egyetem egyre jobb hírének és munkaerő-piaci megítélésének köszönhetően az Állam- és Jogtudományi, valamint a Bölcsészettudományi Karon a 2011/12-es tanév őszi szemeszterének I. évfolyamára mintegy harminchét százalékkal több hallgató iratkozott be, mint az előző év ugyanezen időszakában.

A piaci igényekre reagálva az Állam- és Jogtudományi Kar meghirdette az infokommunikációs szakjogász és külügyi szaktanácsadó szakirányú továbbképzést. A Bölcsészettudományi Karon a MAB támogatta a szociológia alapképzési szak, a német nyelv, irodalom és kultúra mesterszak indítását. 2011 szeptemberében Magyarországon

elsőként a hallgatók megkezdheték tanulmányukat a felsőoktatási piacon hiánypótló terminológia mesterképzésben, valamint újraindult a pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzés mentor-tanári szakiránnyal. Egy új doktori képzési hely is létesült, amely a magyar múlt XVIII–XX. századi történelmének legfontosabb kérdésköreit, a társadalmi, politikai és katonai konfliktusok történetét vizsgálja. A Történettudományi Doktori Iskola (TDI) szervezői és oktatói a magyar történelemoktatás és -kutatás nemzetközileg elismert szakemberei. A Tanítóképző Főiskolai Kar szociális munka alapképzési szak, valamint az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzés Nagykőrös mellett már Budapesten is elvégezhető.

Kutatás

Az oktatás mellett az egyetem kutatási feladatokat is ellát, kutatási tevékenységeinek egyes területeit az MRE Zsinata által megfogalmazott célokhoz kapcsolja, úgymint a társadalmi felzárkóztatás, romaintegráció, társadalmi mobilitások vizsgálata, egyházkutatás, szociális felmérés, egyházi kommunikáció működése, magyar református, protestáns teológiai és kulturális örökség feldolgozása, eredményeinek megismertetése és megőrzése, a Reformáció 2017-ben következő 500 éves évfordulójának előkészítése.

Előkelő helyezéseink a rangsorokban

2011-ben a jogi és igazgatási képzési területen az oktatói kiválóságot mérő osztályozások tekintetében az Állam- és Jogtudományi Kar a 4. helyet foglalja el, a jogi karok közötti versenyben a 3. legjobb az országban. A Bölcsészettudományi Kar az 5. legjobb a hazai százhatvanhét felsőoktatási kar közül az abszolút kari rangsorban, a bölcsészképzési területen pedig ezüstérmes.

Egyházi
fejlesztések,
pályázatok

Az utóbbi esztendőekben egyre több sikeres uniós pályázat segítségével bővíthet egyházunk társadalmi szolgálatának feltételrendszere. A következő összeállítás ízelítőt ad azokból a projektekből, amelyek 2011-ben valósultak meg.

Templomok újultak meg a Dunántúlon

Az elmúlt években számos dunántúli gyülekezet szerette volna a megjelent pályázati lehetőségekkel élve felújítani templomát, gyülekezeti házát. A kérelmek túlnyomó része nyert, de mivel a beruházás elkezdése több gyülekezetnek is erejét meghaladó anyagi terhet jelentett volna, az egyházkerület kedvezményes előfinanszírozási hitellel segítette az egyházközségek munkáját. 2011-ben az egyházkerület 415 millió forint hitelt tudott nyújtani a gyülekezeteknek, az egyházközségek ezzel a segítséggel 820 millió forint értékben tudták felújítani templomaikat. A különböző, TÁMOP-, TIOP- és KEOP-pályázatokon keresztül 230 millió forintot nyertek az intézmények programjaik megvalósítására.

A sárkeresztesi református templom felújítás közben

Megújult a szentendrei református óvoda

Európai színvonalú, energiatakarékos intézményt alakítottak ki Szentendrén, ahol a helyi egyházközség az önkormányzat kérésére vette át a város egyik legrégebbi óvodáját 2009-ben. Korszerűsítésére, akadálymentesítésre, férőhelybővítésre, valamint tornaszoba építésére és speciális fejlesztőeszközök beszerzésére csaknem 100 millió forint uniós támogatást nyert az intézmény, a 8,62 millió forint önkormányzati, valamint 61,4 millió forint egyházi forrás felhasználásával együtt a beruházás összértéke több mint 170 millió forint volt. A teljes mértékben akadálymentesített – többek között Braille-feliratokkal és a hallássérültek számára indukciós hurkokkal is ellátott – épületben speciális mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelt tornaszobát és fejlesztőhelyiséget is kialakítottak. A megújult intézményben – amely már rendelkezik minden, az új építésű óvodák számára előírt helyiséggel – öt százalékkal növekedett a férőhelyek száma, a modernizáció és az energiatakarékos berendezések beépítése révén pedig az óvoda energiafelhasználása a várakozások szerint ötvenkét százalékkal csökken majd. A felújított óvodát egyházi és közösségi vezetők részvételével októberben adták át.

Nyertes pályázatok a Károlin

A karok sikerrel vesznek részt nagy volumenű, intézményi szintű fejlesztést lehetővé tevő TÁMOP/OTKA, valamint egyéb hazai és nemzetközi pályázatokban.

2011 tavaszán a KRE a TÁMOP 4.2.2/B-10/1 Tudományos képzés műhelyeinek támogatására kiírt pályázat nyertese lett. A felhasználható keretösszeg 36 000 000 forint vissza nem térítendő, százszázalékos intenzitású támogatás, amelyet a tehetségsegítő programok működtetésére és fejlesztésére fordíthat az egyetem. A pályázatban megfogalmazott részcélok közül kiemelendő a doktori képzés színvonalának és minőségének fejlesztése.

Az Állam- és Jogtudományi Kar 2011-ben pályázott és nyert az Oktatásért Közalapítvány által kiírt, a tehetséggondozást támogató pályázatán. A program zárásaként a kar elindította az „Acta Iuvenum Caroliensia” című sorozatát, amelyben a tehetséges hallgatóknak kíván publikálási lehetőséget biztosítani a jövőben is. Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága (OTKA) 2011. december 7-én hozott döntése értelmében a Bölcsészettudományi Kar két pályázatát támogatta.

A TÁMOP 4.2.2/B-10/1 Tudományos képzés műhelyeinek támogatására nyert forrásból megvalósuló projekt részeként a Hittudományi Karon öt kisebb kutatócsoport állt fel biblikus, egyháztörténeti, homiletika-történeti, lelkipozítási és egyházművészeti területen. A TÁMOP-pályázat mellett az Oktatásért Közalapítvány által elnyert támogatásból a karon működő tehetséggondozó kutatóműhely hallgatói Kálvin-kutatásban, továbbá a XX. századi magyar református hitvallók életéről szóló konferenciarendezéssel záródó kutatási programban vettek részt.

80/81

Napkohó is fűti a Bethesdát

Március 31-én adták át azt a norvég, illetve izlandi és liechtensteini támogatással megvalósult beruházást, aminek eredményeképpen az MRE Bethesda Gyermekkórház a jövőben energiaszükségletének közel a felét tudja megújuló erőforrásokból fedezni. Ezáltal az intézmény nemcsak spórol, hanem a környezetterhelést is csökkenti. A kétszázhuszmillió forintos projekt keretében összekötötték az egyes épületek fűtő-hűtő rendszereit, napkollektorokat, hőszivattyúkat szereltek fel, sőt még egy úrállomásokat idéző napkohó is került a tetőre.

A Debreceni Református Kollégium felújítása

2011-ben kezdődött a Debreceni Református Kollégium felújítása és fejlesztése. A 440 millió forintos beruházás kilencven százalékban az Új Magyarország Fejlesztési Terv, tíz százalékban a Tiszántúli Református Egyházkerület finanszírozza. A munka két ütemben zajlott, 2011 augusztusára elkészült a külső felújítás, megújultak a kiállítóterek és a hozzájuk tartozó gépészeti rendszerek, valamint a gyűjteményi raktárak. A tetőt és a külső homlokzatot felújították, az ablakokat pedig kicserélték. Az építési munkálatok mellett a pályázati összegből a turisztikai fejlesztéseket is finanszírozták. Az új látogatóközpontban és kiállítóterben információs pontokat helyeztek el, új kiállítások nyíltak, a meglévők pedig megújultak.

Átadták a kehidakustányi Ószikék Időskorúak Otthonát

A Dunántúli Református Egyházkerület tulajdonában lévő épület alapkövét 2009 novemberében rakták le, az átadásra pedig 2011 júliusában került sor. A régi épületegyüttes és a hozzá tartozó kert megújult, és márciusban az addig hévízi bérleményben lakó idősek átköltözhettek az egyházkerület által építtetett új otthonba.

Megvalósult pályázatok, beruházások az MRE Szeretetszolgálati Irodánál

A Filadelfia-ház Fogyatékosokat Segítő Református Központ kialakítása és akadálymentesítése 41,7 millió forint pályázati támogatásból valósult meg, a Schweitzer Albert Református Szeretotthon Lemberg utcai épületének akadálymentesítésére harmincmillió forint támogatást nyert az intézmény, napkollektoros rendszer kiépítésére a Dunaalmási Református Szeretetház Fogyatékosokat Ápoló-Gondozó Otthona csaknem tízmillió forintot kapott. Épületenergetikai fejlesztésre, megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva tiszafüredi, nyíregyházi, baji, erdőbényei, zsarolyáni és sajósenyei diakóniai intézmények összesen 178,4 millió forint támogatást nyertek pályázaton. Az Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény tanya-gondnoki szolgálatára egymillió forint támogatást kapott.

2011-ben lebonyolított nyertes pályázatok támogatási összege zsinati intézmények esetében: 261 169 011 forint.

2011-ben az MRE Szeretetszolgálati Iroda pályázati csoportjának segítségével az egyházközségek számára lebonyolított nyertes pályázatok támogatási összege: 133 949 336 forint.

A Szeretetszolgálati Iroda pályázati tevékenységének köszönhetően 2011-ben összesen 395 118 347 forint támogatást nyert lebonyolított és folyamatban lévő projektek megvalósítására.

A Magyarországi Református Egyház élete számokban*

Népmozgalmi adatok 2011

	Egyházmegye	Keresztelés	Konfirmáció	Házasságkötés			Temetés
		összes	összes	tiszta	vegyes	összes	összes
Dunamellék	Baranyai	272	168	12	55	67	393
	Bács-Kiskunsági	554	403	40	96	136	811
	Budapest-Déli	698	307	72	121	193	919
	Budapest-Északi	790	410	77	149	226	1 056
	Délpesti	955	662	87	128	215	1 264
	Északpesti	802	444	59	150	209	1 033
	Tolnai	177	123	15	39	54	265
	Vértessaljai	328	190	31	56	87	427
	Összesen:	4 576	2 707	393	794	1 187	6 168
Dunántúl	Mezőföldi	266	124	21	41	62	361
	Őrségi	109	78	10	23	33	176
	Pápai	336	208	19	87	106	401
	Somogyi	219	183	11	57	68	425
	Tatai	365	211	32	54	86	492
	Veszprémi	249	178	27	59	86	305
		Összesen:	1 544	982	120	321	441
Tiszáninnen	Abaúji	284	185	29	36	65	421
	Borsod-Gömöri	888	553	90	120	210	1 445
	Egervölgyi	165	168	27	28	55	335
	Zempléni	397	362	58	55	113	681
		Összesen:	1 734	1 268	204	239	443
Tiszántúl	Békési	421	243	29	23	52	811
	Bihari	220	120	20	7	27	464
	Csongrádi	381	168	20	49	69	317
	Debreceni	930	572	153	64	217	1 012
	Hajdúvidéki	855	459	73	41	114	801
	Nagykunsági	733	389	42	19	61	674
	Nyírségi	1 120	708	108	142	250	1 320
	Szabolcs-Beregi	556	689	91	42	133	803
	Szatmári	496	543	71	33	104	789
		Összesen:	5 712	3 891	607	420	1 027
	Mindösszesen:	13 566	8 848	1 324	1 354	3 098	18 201

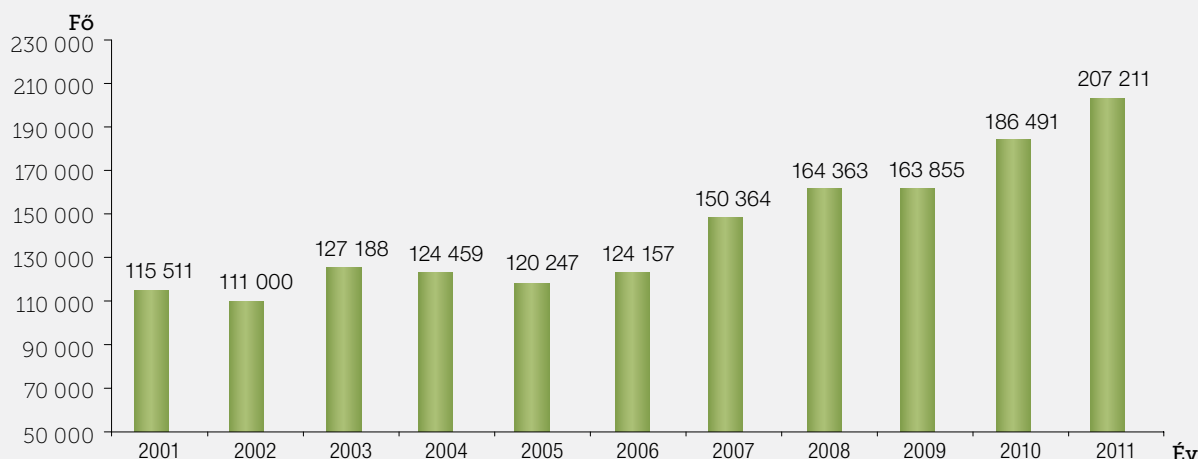
82/83

Az MRE munkaügyi adatai, 2011

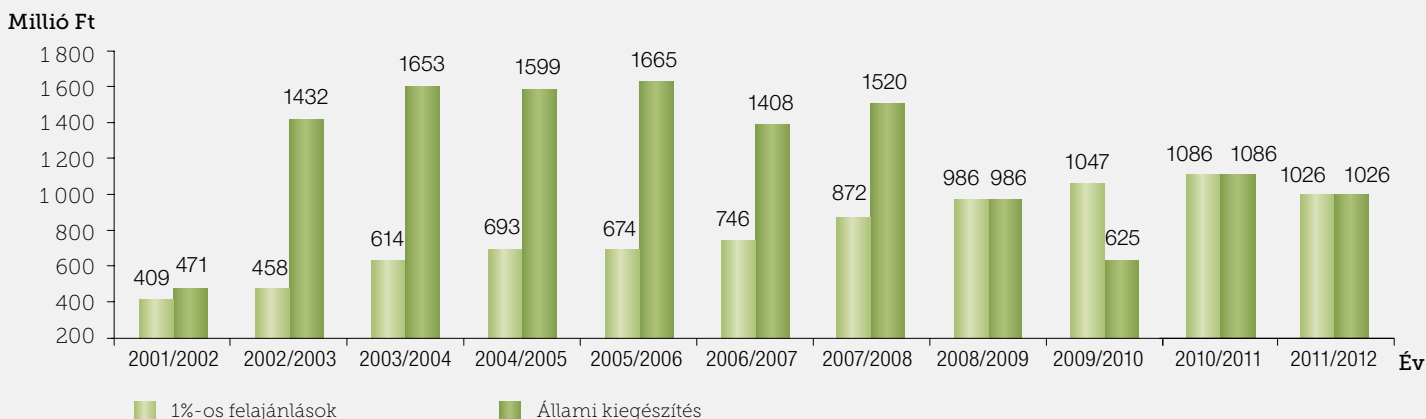
Főállásban foglalkoztatottak száma:	10 144 fő
Megbízási jogviszonyban foglalkoztatottak száma:	1 010 fő

* Az adatok tájékoztató jellegűek

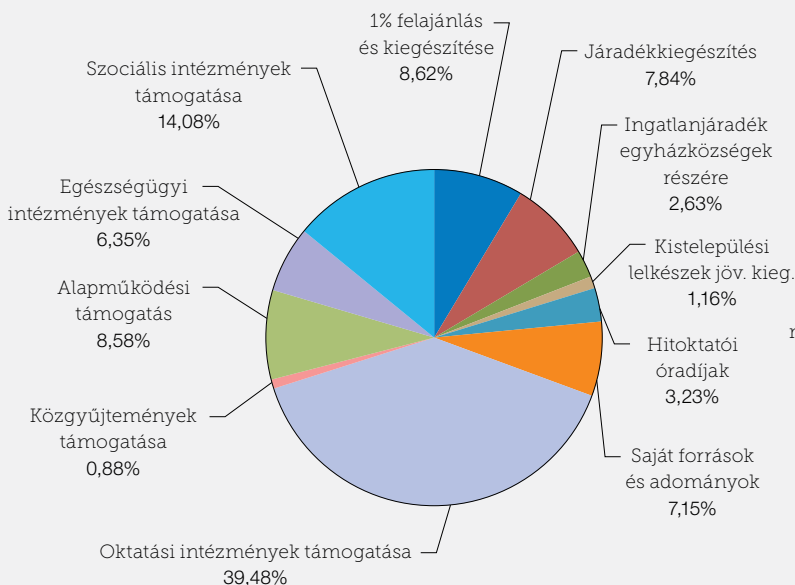
Az MRE számára szja 1%-ot felajánlók száma

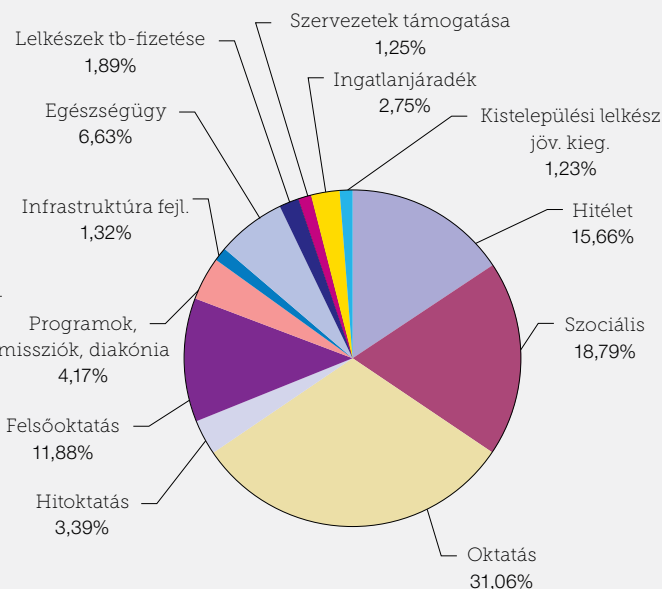
Az MRE számára felajánlott szja 1% és az állami kiegészítés mértéke a 2002–2012. közötti költségvetési években

Az MRE 2011. évi központi forrásai

Az MRE 2011. évi kiadásai

Borító

Siket gyermekek a siketmisszió programján vesznek részt a debreceni Szeretethídon

Fotó

Kalocsai Richárd

Fejezetelválasztó képek:

A Zsinat munkája 2011-ben

A zsinati tagok a tanácsterem erkélyéről nézve

Főbb események 2011-ben

Részlet a református népszámlálási kampány hivatalos plakátjából

Ökumenikus közösségünk

Az augusztus 20-i nemzeti ünnep előestéjén a Szilágyi Dezső téri református templomban tartottak ökumenikus istentiszteletet

Az állam és egyház kapcsolata

Megbeszélés közben a Református Törvényhozók Fóruma és a Generális Konvent Elnöksége

Kapcsolatok a Kárpát-medencén innen és túl

Vajdasági óvodások – A IV. Református Jótékonyági Bál bevételével a bácskossuthfalvi „Napsugár” Református Óvodát támogatták

Testvéregyházi kapcsolatok

II. Erzsébet királynő képviselőjének kísérete a skót zsinaton

EU-elnökség, 2011 – református szemszögből

Hangulatkép „Az egyházak szerepe a társadalmi megbékélésben Kelet-Közép-Európában” című konferenciáról

2011 az Önkéntesség Éve

A Szerethíd önkéntesei munka közben

A Magyarországi Református Egyház missziós munkája

A Tiszáninneni Református Egyházkerület „Esélyt adunk” Tanodájának kis tanulója

Szeretszolgálatunk

A budapesti Kálvin János Református Idősek Otthonának lakói

Egészségügyi szolgálatunk

A Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkorházának egyik kis betege

Fiatalok egyháza

Kígyózó sor a Csillagpontnak otthont adó Tatai Edzőtábor bejáratánál

Oktatás

A fehérgyarmati Kőlcsey Ferenc Református Általános Iskola tanulói az iskola első reformáció ünnepi istentiszteletén

Egyházi fejlesztések, pályázatok

A Debreceni Református Kollégium felújított homlokzata

Kiadó:

a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
1146 Budapest, Abonyi u. 21.

Felelős szerkesztő

a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala,
Kommunikációs Szolgálat – Fodor Zsófia

Képek

Barcza János, bethesda.hu, ifj. Bodnár István, Botár Gergely, ceceurope.org, Csillagpont Sajtó, Daniel Cassou, Daniela Zénatá, ekir.de, Fejes Márton, Füle Tamás, Horváth-Bolla Zsuzsanna, Jakab István, John Young, Kalocsai Richárd, KRE, overcomingviolence.org, Rácsok András, Sereg Krisztián, Sztankó Dávid, Tiszáninneni Református Egyházkerület Cigánymissziója ucc.org, Varga Gábor

Tervezés, tördelés

Mikáczó Kamilla

Képfeldolgozás

Szabó Monika

A szöveget gondozta

Tóth Erika

Nyomtatás

Alföldi Nyomda Zrt.

Elnök-vezérigazgató

György Géza

HU ISSN 1789-4441

Dunamelléki Református Egyházkerület

1092 Budapest, Ráday u. 28.

Levelezési cím: 1092 Budapest, Ráday u. 28.

Telefon: (+36 1) 218 0753

Fax: (+36 1) 218 0903, 218 0018

E-mail: ph@raday28.hu

Honlap: www.raday28.hu

Dunántúli Református Egyházkerület

8500 Pápa, Árok u. 6.

Levelezési cím: 8500 Pápa, Árok u.6.

Telefon: (+36 89) 512-400, 512-401

Fax: (+36 89) 512-402

E-mail: dtpuspoki@refdunantul.hu

www.refdunantul.hu

Tiszáninneni Református Egyházkerület

3525 Miskolc, Kossuth u. 17.

Levelezési cím: 3501 Miskolc, Pf. 155

Telefon: (+36 46) 563 563

Fax: (+36 46) 508 884

E-mail: phivatal@tirek.hu

Honlap: www.tirek.hu

Tiszántúli Református Egyházkerület

4026 Debrecen, Kálvin tér 17.

Levelezési cím: 4001 Debrecen, Pf. 65

Telefon: (+36 52) 412 459, 414 744

Fax: (+36 52) 414 400

E-mail: tizsantul@reformatus.hu

Honlap: www.ttre.hu

Magyarországi Református Egyház

Zsinati Hivatala

1146 Budapest, Abonyi u. 21.

Postacím: 1440 Budapest, 70., Pf. 5

Telefon: (+36 1) 343 7870, 460 0714

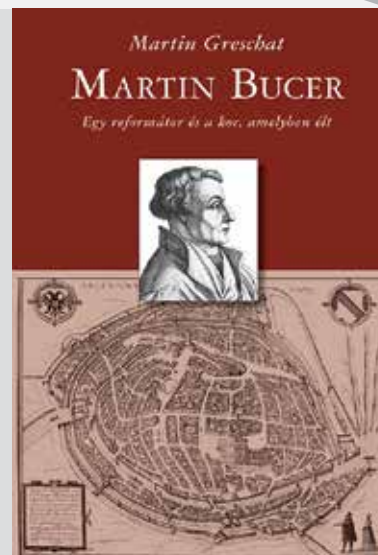
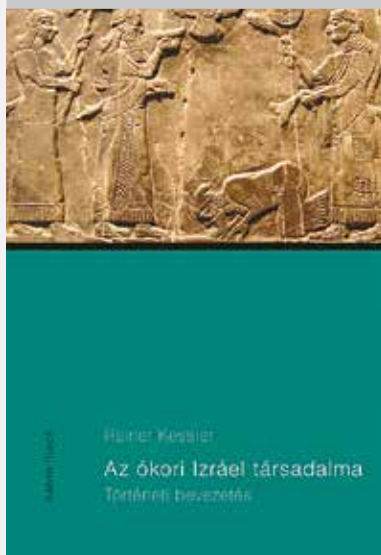
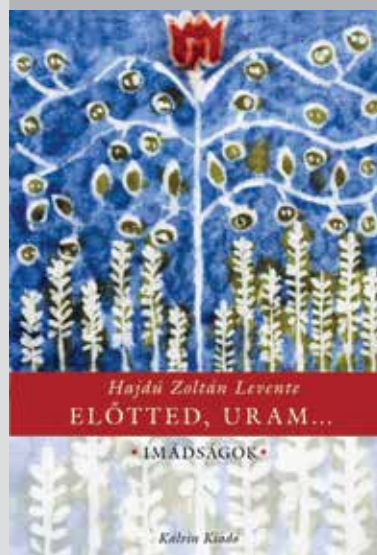
Fax: (+36 1) 460 0715

E-mail: info@reformatus.hu

Honlap: www.reformatus.hu

Válogatás

a Magyarországi Református Egyház
Kálvin János Kiadója és
a Magyar Bibliatársulat 2011-ben
megjelent kiadványaiból

reformatus.hu
MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ